

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petít sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólét petít sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, március 1.

Mai számunk főbb közleményei:

Mínárba jutott obstrukció.
Élet az aradi kulturpalotában.
Andrássy az obstrukció ellen.
Elkötött aradmegyei rablógyilkos.
Justhék Luegerék táborában.
Mozgalom egy új városrészt.
A karhölgy, a sziniszagató és az ügyvéd.
Lezserelt aradi tanár-sztrájk.
Betiltott és engedélyezett választójogi tüntetések.
Kilencszáz ezer szénbányász sztrájkja.
A külügyminiszter Budapesten.
Szondi György rejtélyes halála.
Tarkaságok.

Találkozás.

Arad, február 29.

Néhai Ugron Gábor politikai pályájának kitörölhetetlen foltja volt, amikor megtudták róla, hogy a bécsi Vaterlandnak, az osztrák klerikálisok lapjának egy cikkét sugalmazta. A radikális negyvennyolcas képviselőnek a bécsi aulikusokkal való szellemi együttléte, ha csak alkalmi volt is, mindenesetre kompromittáló volt és joggal hívta ki a közvélemény ítéletét.

Ugron Gábor meghalt, a Vaterland pedig szintén az enyészeté. A nehézkes konzervatív lap helyett most más az organuma a keresztény-szociális-tává lett osztrák klerikálisoknak: a Reichspost. Elesebb a klerikalizmusban és fölülmulja a boldogult Vaterlandot abban az agresszivitásban, amelylyel a magyarok ellen szokott

irni és támadni. Sőt a magyarországi nemzetiségek érdekeivel is azonosítani szokta magát, amikor azok „elnyomását” fölpanaszolja és megrója.

Az események ismétlődtek. Az osztrák klerikális konzervatívok lapja egy gyékényre jutott a legkurucabbnak tetszelgő, a demokratikus eszmékkel kacérkodó, a negyvennyolcas jelszavakon élő magyar párttal: a Justh frakcióval. A Reichspostot boldogan olvassa a pártkör és ragyogva idézi a párt-sajtó. Mivel a Reichspost, kellő állásfoglalás kíséretében megírja, hogy azokat az engedményeket, amelyek árán Khuen-Héderváry miniszterelnök a Kossuth-pártot békekötésre bírta, semmivé fosztanak, meg-hiusulnak, mert nem engedi Ausztria, nem engedik a közös miniszterek, s nem engedi az uralkodó. És az a magyar párt, a melynek egyébkor legerősebb szenvedélye, hogy Ausztria-Bécset üsse, most tapsol a Reichspost-nak és tapsol azoknak, akik mögötte állanak: helyes, nagyon jól van!

Olyan ríktó ez az öröm, hogy szinte azt a gyanút kelti: mintha a Reichspostot is Budapestről, negyvennyolcas helyről sugalmaznák, mint annak idején a Vaterlandot. Hiszen látjuk: mindegy az, hogy a Reichspost álláspontjának érvényesülésével a magyar szempont, a magyar érdek buk-nék el; nem számít az az ellentét, amely a szociálisták népgyűlésein részt-

vevő negyvennyolcasokat a lugeránusoktól elválasztja, — egy a fő, hogy a parlamentben valahogy béke és rend ne legyen, és hogy semmi módon ne sikerüljön békét teremteni. Fontos továbbá, hogy az országban ne a józanok, a nemzeti álláspontot képviselők szándéka és akaratát érvényesüljön, hanem az obstruktoroké és a névszerinti szavazáson élőkódó hősöké.

Vajon a Reichspostnak és Justhék-nak ez a szellemi összetalálkozása, ez az érzés-közössége nem kompromittáló? Vajon az a cél, hogy az obstrukciónak ne legyen akadály, olyan szent, hogy annak érdekében az ördöggel: a bécsi magyarfalókkal is szabad szövetkezni? És a nemzeti álláspont kudarca — ha ugyan erről szó lenne, — szintén kedves és örülni való, mihielyt az a kormány és a társ-függetlenségi pártnak kellemetlen?

Az öröm kétségtelenül korai, ép úgy Bécsben a keresztényszocialistáknál, mint a velük közvetlen telefon-összeköttetésben álló Justh-pártnál. Akik ebben a kérdésben a király személyét akarják előtérbe tolni, azok elfelejtik a koronának több ízben, illetékes személyek által tolmácsolt véleményét, hogy a korona még elvi áldozatok árán is kész a magyar politikai válság megszüntetésén közrehatni. S amikor a miniszterelnök a magyar álláspontnak igyekezett és igyekszik érvényt szerezni, elvárható lett volna, hogy mind-

Abin kovács felesége.

Írta: Ujvári Péter.

Mikoron Salamon király egy napon az asszonynevet módfelett becsapód, így szól a vének tanácsának fejedelme:

— Nem ismered uram Abin kovács feleségét. Jó és és büszke.

— Hozzátok előbbem Abint és megmutatom nektek, hogy ez a durva mesterember jobban értené az asszonyát.

És így történt.

Mikor Abin az aranyos terembe lépett térdre rogyott, így köszöntvén a királyt és a fejedelmeket.

A király pedig így szólt:

— Felmagasztaltatásodat akarom jó Abin és palotám előjárójává teszek.

— Engem, királyom? — kérdi Abin csudálkozón, — engem, ki szolgálid között a leg-hitványabb vagyok?

— Téged, mert erős vagy és bátor és vágyra lobbantád a leányomat. Ha a feleséged agyonütöd és a fejét még az éjszaka nekem elhorod, akkor feleségül kápod a leányomat és fejedelmemmé teszek szonkivül.

— Ugy legyen, ahogy parancsolod, — szólt Abin elázatosan és a kunyhójába ment.

És mint a kigyók, úgy sziszegtek az indulatok lelkében és mint a szélvihar fúvott az ivében a gonoszság. De mikor benyitott a kis szobába és mosolygó gyermekei közt találta az asszonyt, lelkének változása lett és elsápadott.

— Mi bajod édes uram? — kérdi Lea és nyaka köré fonja karjait, astán asztalhoz erő-

teti, enni inni ad neki és vidítja édes szóval. A bor tüzei Abin lelkét, mint a kohó tüze a hideg vasat.

— Menj eludni, — szól mogorván és az asszony engedelmeskedett.

Abin pedig kiment a műhelyébe, a kőszőrűkővön megfűti a bárdját és megrögzött indulattal az ágyasházba lopózkál, hogy az alvó Leát megölje. De amint belép, ime látja, hogy legkisebb fia anyja kebelén pihen, mint róssa a sároni havon, az öregebb meg a vállaihoz simul, angyalokkal enyevlegvén mosolygó álomban. És Abin visszatántorodott. Az utcán ismét az éjszaka haragos sötéttségét szivta a lelkébe egy sudar fa derekába vágta az éles bárdot és megfenyegette a csillagokat, mert kilesik az éjszaka titkait. És megint az ágyasházba ment.

— Megölöm, — szólt dühre ingerülvén magát, — megölöm és fejedelem leszek és a királyleány ura.

Amint másodszor is Lea ágya elé lép, ime látja, hogy az alvó asszony haja puhán, hullámosan a két gyerekre borult, mint a szőke patk, mely gyöngyöket rejt szerelmesen.

Mélységes könyörület szállta meg Abin lelkét és eldobván a bárdot, így fogadkozék:

— Ha a király nekem adja egész birodalmát, ezer felesége közül a legszebbet és a kincses háza felét, akkor se bántom az én hitves asszonyomat.

És másnap a király elé járulván, a földre borult és így szólt:

— Királyom, tégy velem kegyelmed szerint. Kétszer is akartam parancsolatodat telje-

síteni, kétszer emeltem asszonyomra az éles bárdot, de a karom mindannyiszor lelankadt. Ől meg uram, de Leát nem bántathatom.

— Ime, — szól a király, — férfiat ezer közül egyet találtam.

És intvén szolgálóinak aranyat, ezüstöt és drága kőveket hoztak a kincses házból, amiből Abin annyit vihetett, amennyit elbirt és kegyelmesen elbocsátatott. Harmadnap mulán Leát küldött a böcs király, akinek emigyen szólt:

— Hallottam híres szépségedről, szép asszony és a lelkem utánad kívánczik. Aranyba, ezütsbe öhajtanálak öltöztetni, feleségül akarlak, hogy a fejedelmek között királyné légy, szépre, hatalomra nagyobb valamennyinél.

— Parancsolj, királyom, én engedelmeskedem.

— Öld meg férjedet és feleségül veszek, szól a király és feleletet vár.

Lea a királyra néz. A tekintete lobog és lángol és izzóan esik a királyra, mint mikor a leölt áldozat vére parázstüzesen a pap kezére hull. Aztán a trón lépcsőjére hág, a bíbor szövete puhán, hízogvén a lábához simul, az öskigyó szavát hallja és megrészezülvén arcára borul, bűnös ajakkal csókolván a trónt, mintha övé volna már.

— Megteszem, — szólt lihegve és arca pirosabb, mint a bíbor és a lelke keményebb, mint a trón, amelyen a király ül.

— És az asszony megteszi, — gondolja a király és alattomban parancsot tesz, hogy fából faragott kardot adjanak neki ezüsttől csillogót. Az asszony a ruhája alá rejtette a kar-

azok a pártok, akik a múltban ép a katonai kérdésekben kifogásolták a nemzeti szempont mellőzését, ebben az egyben mögé álljanak és az osztrákokkal szemben a szolidaritás segítségét nyujtsák. E helyett „az engesztelhetetlen kurucok” pártja — tapsol az osztrákoknak és szinte azt mondja nekik: „ne hagyjátok magatokat!” Szép látvány, — hogy egyebet ne mondjunk róla.

Hinárba jutott obstrukció.

— A képviselőház ülése. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 29.

A képviselőházban ma tovább tartott a technikai obstrukció, nem névszerinti szavazással ugyan, de szakadatlan házszabályvitával. Justhék mára fordítottak egyet a tegnapi fogatba vett taktikán. Mintán Náway Lajos elnök a betegség címén való szabadságkérő leveleket nem bocsátotta szavazás alá, ma visszavonták ezeket s helyettük másokat írtak. Batthyány Tivadar gróf, Kun Béla, Preszly Elemér, Valensik Ferenc és Sümegi Vilmos minden különösebb megokolás nélkül kértek szabadságot, abban bízva, hogy az elnök tegnapi kijelentései értelmében ezekre el fogja rendelni a névszerinti szavazást. A többség részéről azonban Kenedi Géza e levelekkel szemben ellenindítványt nyújtott be aziránt, hogy a szabadságkérésekről ne külön-külön, hanem együtt, egy határozattal döntsön a Ház. Ha az elnök Kenedi indítványát szavazás alá bocsátja s azt a többség elfogadja, ezzel elesett volna a többi kérésről való szavazás szüksége. Az obstruktorok tehát egymásután tiltakoztak az indítvány ilyen kezelése ellen.

A házszabályvita különben eltartott az ülés végéig, úgy, hogy határozathozatalra nem kerülhetett sor. Holnap valami újabb változattal előreláthatóan tovább tart a husavona.

Náway elnök nyitotta meg az ülést fél 11 órakor. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után jelenti, hogy a tegnapi szabadságot

dot és hazament. Abin a gyerekekkel enyelt. Gyöngéden. Mikor Lea belépett, Abin elébe ment és ők megcsókolták egymást és megélelték egymást.

— Uram, — szolt Lea, — életem koronája, gyere, hajtsd ölembe a fejedet és álmodj a mi édes szerelmünkről.

Abin boldogan az asszony ölébe hajta a fejét és a lelkében egy rossz gondolat sem volt. Lea később asztalt terített, kenyeret és bort hozott és így szolt:

— Örülünk egymásnak. Szeretném, ha borral, szerelemmel megmámoríthatnánk.

Aztán gondtalanul dévajkodtak tovább. Abin ivott és megrészegült és mély álomba merült. Mikor Lea ily állapotban látta, bátorságra serkent, elővette a kardot és Abinra sujtott vele. Abin felriadt és megértvén Lea szándékát, küssavarta a kezéből a kardot és halállal fenyegette, ha meg nem mondandó, mi okból akarta megölni. Lea sokogni kezdett, mondván, a király parancsolta. Abin a király elé vezette Leát, aki nagy töredelemmel járult a trón elé, amelynek lépcsőjén a vének tanácsa ült. Amint a király meglátta őket, kacagni kezdett és így szolt:

— Kérlek benneteket, beszéljétek el nekem, mi történt köztetek.

És ők elmondták: így és így történt, uram, király.

— Tudtam, — szolt a király, — nincs az asszonyban könyörület, ha hiúsága ösztönzi őt.

A vének tanácsának legöregebbje pedig így szolt:

— Igaz, amit a király mondott: asszonyt jót, szer között egyet se találtam még.

kért 5 képviselő szabadságkérését visszavonta azzal az indoklással, hogy az elnök házszabályellenesen akarta megadni az engedélyt. Megjegyzi, hogy a házszabályellenes kijelentés nem parlamentáris s ezt kereken visszautasítja.

Felkiáltások: Nem fogadjuk el a visszautasítást!

Náway: Ismétlem, hogy a fenti kijelentést visszautasítom, akár tetszik, akár nem. Majd az összeférhetlenségi bizottság jelentéseit terjesztette elő s többek között bejelentette, hogy a bizottság megszűntnek jelentette ki Inczédi Samu báró mandátumát. Kérte, hogy a széki kerületben az új választás kiírása iránt intézkedhessék. Jelentette azután, hogy Kun Béla, Valensik János, Sümegi Vilmos, Veszprémi Zoltán és Bosnyák Géza több heti szabadságot kértek.

Kérde a Házat, megadja-e a szabadságot? Felkiáltások jobbról: Megadjuk! Balról: Nem adunk szabadságot!

Eitner Zsigmond: Kéri az elnököt, hogy a kérdést külön-külön tegyék fel.

(Szavazás en blokk.)

Kenedi Géza (munkapárti.) Kijelenti, hogy a nemzet a parlamentnek nem névszerinti szavazatokra adott felhatalmazást. A képviselőház nem vesztegetheti idejét ilyen biátavalosságra. Indítványozza, hogy mondja ki a Ház, hogy a szabadságot kérő 5 képviselőnek megadja az engedélyt. (Percekig tartó éljenzés a jobboldalon.)

Polónyi Géza tiltakozik Kenedi indítványa ellen. A joggyakorlat szerint a kérdést külön-külön kell feltenni. Így volt Berzeviczy házelnöksége idején is, amikor Náway, mint alelnök teljesen helyeselte és alkalmazkodott az elnök intézkedéseire. Indítványozza tehát, hogy a kérdést külön-külön tegyék fel a szabadságkérésekre.

Batthyány Tivadar gróf visszautasítja Kenedi indítványát, mellyel meg akarják vonni az ellenzéktől törvényben biztosított jogait. Amíg a házszabályokat nem módosítják, addig nekik joguk van arra, amit most cselekednek. Kérde az elnököt, milyen álláspontot foglal el Kenedi indítványával szemben?

Náway elnök: Kijelenti, hogy Kenedi indítványával szemben az a felfogása, hogy az nem fogadható el a benyújtott formában. Jelenleg két ellentétes indítványról van szó, melyet épen a házszabályok értelmében nem lehet a régi gyakorlat szerint tárgyalni. Precedensekkel áll elő, amikor a vámuvételek tárgyalásakor Hoitsy Pál négy névszerinti szavazásra együttes szavazást indítványozott s azt a Ház el is fogadta. Kérde a Házat, hogy a házszabályok melyik pontja mondja ki, hogy a kérdést külön-külön kell feltenni.

Justh Gyula: 2251

Náway: Ez a paragrafus tényleg kimondja hogy külön-külön kell feltenni a kérdést. Kenedi indítványa azonban nem ebben a formában van feltéve. De feltessz a kérdést, hogy megadja-e a Ház az 5 képviselőnek a szabadságkérését.

Felkiáltások: Külön-külön tegye fel a kérdést!

Náway: Nem járul hozzá a kérdés külön-külön feltévééhez. (Nagy lármá.)

Barabás Béla: A házszabályok védelmének szükségét hangoztatta. Kenedi indítványa házszabályellenes s csak a névszerinti szavazások megállítását célozza. Elismeri, hogy az, amiért most a házszabályok helyes alkalmazását követelik, nem fontos, de jöhet idő, amikor a házszabályokkal fontos nemzeti érdekeket kell megvédeni. Ezért ragaszkodnak a legelszántabban a házszabályokhoz s azt készek megvédeni a házszabályok szentsége ellen törő többséggel szemben. Az elnöknek csak akkor van joga a kérdést egyszerre feltenni, ha a Ház minden tagja hozzájárul. Kéri tehát a többséget, hogy ne sértse meg a házszabályokat.

Polónyi Dezső: Elitéli Kenedi eljárását, aki ilyen házszabályokat sértő indítvánnyal áll elő, hogy ezzel letörje a küzdő ellenzéket. Ellenindítványozza, hogy adják meg Sümeginak a szabadságot és ne adják meg Valensiknak, aztán Kun Bélának adják meg, de ne adják még Veszpréminak a szabadságot.

Bakonyi Samu: Az elnök működését kritizálja. Kifejti, hogy az elnök megválasztásakor kijelentette, hogy pártatlanul fog eljárni. Ezt sajnos, nem tapasztalta, s ezért bizalmatlan iránta. Az elnök tervszerűen jár el az ellenzék letörésére, s erre a házszabályokat vette elő, melyet helytelenül alkalmaz. Helyteleníti az elnök eljárását, mellyel a horvátok ellen alkalmazott rendszabályokat akarja az ellenzék letörésére alkalmazni. Visszautasítja Kenedi indítványát, mint jogtalan és követeli a szabadságkérések felett a kérdés külön-külön feltévéjét. Felszólítja az elnököt, hogy alkalmazkodjon a házszabályokhoz, amíg nem késő, nehogy a parlamenti állapotok még jobban elhajulhassanak.

Egri Béla: Bizonyítja, hogy ő tényleg beteg volt, azért kért szabadságot. Most is beteg, de betegen is eljön mindig az ülésekre, hogy honfiai kötelességét teljesíthesse.

(Becsületszavamra.)

Elnök figyelmeztette Egri Bélát, hogy ne vonja kétségbe az elnök jóhiszeműségét, ez alatt azonban Polónyi Dezső felszaladt az elnöki emelvényre, hogy ellenőrizze azt az országgyűlési naplót, melyből az elnök a régi precedenseket idézte.

A munkapárt óriási lármája kísérte föl Polónyt az elnöki emelvényre s mikor fölért, tízéval kiabálták feléje:

— Menjen le!

— Le az emelvényről!

— Huzzák le!

Polónyi Dezső erre lement de a helyéről a nagy zajban többször fölkiáltotta az elnöknek, hogy rosszul idézte a koalíciós precedenseket. Náway az elnöki székből izgatottan kiáltotta vissza:

— Nem szoktam hamisan idézni! Amit idéztem, szóról-szóra úgy van! Ezt becsületesemre állítom!

Polónyi Dezső azután még egyszer megpróbálta igazolni a maga állítását, utána pedig Abrahám Dezső, Hock János, Kovács Gyula, Ráth Endre és Benedek János szálltak szembe a házszabályokhoz való obstrukciós hosszú főlzólásokban Kenedi indítványával.

Majd újra az elnök szólt föl és megfelelt minden főlzóló kifogására. Bizonyította, hogy Kenedi indítványát és az utána benyújtott indítványokat az ő állította sorrendben kell szavazásra bocsátani s újra a koalíciós időből való frappáns példákkal igazolta a többség tapsai között, hogy az elnökség akkor is azt a főlfogást vallotta, hogy a kérdés föllevésének és a szavazás elrendelésének a többség akarata szerint és a többség akaratának biztosítása céljából kell történnie. Kijelentette azután, hogy ő semmiféle ígéretet, amely cselekvési szabadságot megkötné, nem tett és a házszabályokat mindig a maga felfogása szerint fogja alkalmazni.

Vertán Endre és Szmeccsányi György buszták ki ezután a házszabályokhoz való hosszú szólással az időt délután két óráig, amikor az elnöki ülést időközben átvette Beöthy Pál s a holnapi ülés napirendjére vonatkozó indítványát megtette.

(A holnapi napirend.)

A napirendi indítványt Batthyány Tivadar gróf azzal a korlátozással fogadta csak el, ha a holnapi ülésen a jegyzőkönyv hitelesítése után nyomban folytatják a ma félbenmaradt ügyek tárgyalását. A többség zajosn tiltakozott Batthyány kívánsága és az interpretáció ellen. Beöthy elnök azonban kijelentette, hogy mivel indítványok és határozati javaslatok adatnak be, erről a holnapi ülésen természetesen dönteni kell.

— De hamar megváltozott a véleményük! — kiáltott oda az elnöki kijelentést hangtalanul fogadó többségnek Polónyi Géza.

S ezzel az akkorddal végsődőtt két óra után az ülés.

AZ ARADI KOZLONY telefonazámái:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 247
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 181
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 181
Nyomda	— — — — — 181

Elfogott aradmegyei rablógyilkos.

— Nem találják Botár Julia holttestét. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 29.

A nagyvárad rendőrség egyik fogdájában nevezetes ember ül. Torzonborz idegen, aki becsavarogta már a félvilágot a most rettenetes bűnök gyanújával rész farkasszemét. Mihalics György a rejtélyes ember, akiről azt gyanítják esendőrök, detektívek, hogy háromszoros rablógyilkosság is terheli: részes volt a kötélen halt Huss Ábrahám sötét bűnében, gyilkosságba keveredett Oroszországban is és most legutóbb Aradmegyében követett el szenzációs rablógyilkosságot.

Nemrégiben az aradmegyei Soborsin melletti Kisboja községből eltűnt egy Botári Julia nevű nő, ki egy elmebajos, eszeroppant férfivel élt veddasasságban. Eleinte azt hitték, hogy valaki elszöktette, de a csendőrség mégis megindította a nyomozást. Sokáig nyomoztak, de semmi jele nem akadtak. Egy volt csendőr tartózkodott ekkoriban Aradmegye nagyobb községeiben, még pedig Soborsinban, Pécskán, Eteleken, Honcstón és őt kezdték faggatni a csendőrök. A vallatás során a volt csendőrelmondta, hogy az eltűnt asszonyt barátja, Mihalics György szöktette meg.

A volt csendőr vallomása szerint Mihalics rábirta Botári Juliát, hogy vele éjszaka megszökjön. A falu határában azonban az elvetemült ember agyonütötte a nőt és a nála levő pénzt, 98 koronát, elrabolta és azután a falu határában elás'ta.

A csendőrség a vallomás alapján széleskörű nyomozást indított. Kutattak a holttest után is, azonban nem akadtak rá. Ellenben megállapították, hogy ez a Mihalics Mármarmegyében született és a jelek szerint azonos azzal a Mihalics Györggyel, aki részt vett Huss Ábrahám felbujtására a postamester meggyilkolásában és ő volt az, aki elmenekült. Barátja vallomása és később hazaküldött levelek szerint Oroszországba szökött. Itt sok megpróbáltatáson ment keresztül, majd az orosz rendőrségnél detektív lett a gyilkos.

Mintegy hat évig élt Oroszországban, mint detektív, a múlt év őszén azonban újabb gyilkosságba keveredett és ezért menekülnie kellett Oroszországból. A vakzerő ember visszajött Magyarországra, abban a reményben, hogy itt már feledésbe ment a régi bűn és hogy sikerülni fog kilétét eltitkolni. A véletlen egy régi csendőrral hozta össze, aki maga is kalandor ember és a bűnös embert sikeresen tudta használni a maga céljaira. Hogy ketten hol jártak az oroszországi gyilkosság óta, azt még homály fedi. Egyelőre csak az aradmegyei asszony halála kiált Mihalics Györgyre, mint újabb, harmadik bűn.

A nyomozás során az a gyanu támadt, hogy Mihalics Botár Julia meggyilkolása után Nagyváradra szökött és ott rejtőzik. A nagyvárad rendőrségnek sikerült is nyomra akadni. Megállapították, hogy a városban egy ember, akire Mihalics személyleírása teljesen ráillik, cementmunkásokat toboroz. Detektívek mentek el a gyanús ember lakására, megvárták, amíg hazajött. Mikor belépett az ajtón, egyik detektív rákiáltott:

— Mihalics György!

— Ja szom! — felelt önkéntelenül. Az vagyok...

Pár pillanat alatt lefegyverezték a bekísér-

ték a rendőrségre. Kihallgatása egy napot vett igénybe, de, hogy mit vallott a gyilkos, azt a várad rendőrség a nyomozás érdekében egyelőre titokban tartja.

Élet az aradi kulturpalotában.

— A Kölcsey-egyesület tervei. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 29.

A Kölcsey-egyesület választmánya ma délután a városházán, Krenner Miklós dr. elnöke alatt ülésezett. A választmány előkészítette a március 6-iki közgyűlés tárgyait. A közgyűlés hivatalos részének lefolyása után a Kölcsey-egyesület utolsó felolvasása fog következni két népszerű előadóval. Janovics Jenő dr. kolozvári szinigazgató és Szendrey Mihály aradi szinigazgató fogják befejezni a Kölcsey-egyesület novemberben megindult felolvasás sorozatát.

A választmány Széllősi István titkári jelentéseiből örömmel vette tudomásul, hogy a közönség érdeklődése 1911-ben is fokozódott az egyesület iránt. Noha halálozás és elköltözés miatt a múlt évben a rendesnél nagyobb számú tagot veszített az egyesület, a szaporulat szárnál több tag. Most 846 a tagok száma. A költségvetés tagdíjbevétele a legjobb tanúság a közönség érdeklődéséről az egyesület iránt. 1907. elején 1552 korona volt a befizetett tagdíj, 1912. elején pedig 3064 korona. 1912-re az előirányzott 3400 koronánál bizonyára több fog befolyni. A közönség különösen a folyton gazdagodó könyvtárért és a felolvasásokért csatlakozik a Kölcsey egyesülethez. A zárószámok 1911. végén nagy összegeket tartalmaznak: 85688 79 koronát, mert az elmúlt évben fizette ki a Kölcsey egyesület a városnak a Közművelődési palota építésére kezelt alapokat 71984 20 koronát. A könyvtár, a néprajzi múzeum, a régészeti múzeum pécskai leletei, a képtár, a népkönyvtárak mind örömdetesen gyarapodtak és sikeres munka folyt az egyesület munkásgimnáziumában és az aradi honvédkaszárnyában fenntartott analfabéta tanfolyamon. Ezért a tanfolyamért a Kölcsey-egyesület az elmúlt szombaton kapta a legfrissebb elismerést, mikor Péterfalvi Molnár Dávid lugosi honvédezredes a tisztikar jelenlétében félóra hosszat vizsgálta a caspatot, amely Harmat Ferenc állami tanítótól tanul nagy eredménnyel. Dícsérettel emlékezett meg a Kölcsey egyesület és az Országos Közművelődési Tanács együttes kulturmunkájáról és kilátásba helyezte, hogy májusban a honvédek vizsgálatára is el fog jönni.

A titkár előadásai kapcsán jelentette be Szorogyi Gyula dr., hogy a Kölcsey-egyesület által megindított megyei monográfia rábizott utolsó kötete, a néprajzi rész, készen van és pár hét múlva kikerül a sajtó alól. A néprajzi múzeum gyűjtéseit is eredménnyel végzi: 1913-ra a néprajzi múzeum megnyitható lesz a Közművelődési palotában. A Közművelődési palotáról beható, tartalmas vitát folytatott a választmány, miután Kovács Vince az építkezés és a belső berendezés körül folyt munkákat ismertette. A népes gyűlés felszólalásaitól Aradjövő szellemi életének örömdetes körvonalai bontakoztak ki. E keretekben a Közművelődési palota belső életének és kifelé való kapcsolatainak irányítása a mozgás szabadságával bíró Kölcsey-egyesületet fogja illetni. Ezért a választmány elhatározta, hogy átír Arad város tanácsához és a Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanfelügyelőségéhez, hogy a Kölcsey-egyesület bevonásával mihamarabb megállá-

pítsa a szervezetét, mely szerint az előkészítő munkák már 1913. elején megindulhassanak az azon év októberében megnyitandó palotában.

Erdeklődéssel fogadta a választmány a Foto klubnak azt az ajánlatát, hogy a Kölcsey-egyesület gondoskodjék a Közművelődési Házban egy kinematograffal kapcsolatos vetítőgépről és ők vállalkoznak kezelésére, ha a Foto-klub is használhatni fogja a saját előadásain. A Kölcsey-egyesület ilyen vetítő gépet a városhoz fog fordulni, hogy a Közművelődési palota belső felszerelésénél erre is kiterjedjen a figyelme.

Elhatározta a választmány, hogy a népkönyvtárkezelők 100—100 koronás díjára a közgyűlésnek Fülöp Endre aradi szeptémtéri igazgató-tanítót és Gombos Antal és Kleindl Jakab pankotai tanítókat hozza javaslatba, akik együttesen kezelik a Csiky-népkönyvtárt. A Mikszáth-díjból a Gizella-utcai Mikszáth könyvtárt fogják fejleszteni. A tanítók jutalmazására szolgáló Treifort-díjak 1912-ben is 300 koronát fognak kiterni.

Az indítványok során a választmány elfogadta Varjassy Árpád javaslatát, hogy Barabás Béla drt ügyészi tisztségéről lemondása alkalmából tiszteletbeli tagjává válassza a Kölcsey-egyesületben, különösen a Közművelődési palota létesítésénél szerzett érdemei elismerésül.

Egyhangú határozattal járult hozzá a választmány Széllősi István azon indítványához is, hogy a Kölcsey-egyesület a negyedik évtizedben megkezdett munkásságának alkalmával 100 koronás hozzájárulással fejezze ki vonzalmát az Aradi Újságírók Egyesülete iránt, midőn segítőegyesülete létesítésén fáradozik. Mind a két indítványt a március hatodik közgyűlés fogja határozattá emelni.

SPORT.

Aradi Testgyakorlók Köre VII. évi rendes közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 29.

Ma este az A. T. K. tagjainak igen élénk érdeklődése mellett tartotta meg rendes évi közgyűlését.

Előző megnyitó után a titkár számolt be az 1911. évi eredményes működésről, majd a pénztáros, szertáros és felügyelő-bizottság számolt be évi működéséről. Ezután Asbóth Oszkár a football ügyeket tárta a közgyűlés elé, kifejtette, hogy örömmel jelentheti, hogy az aradi magas nivóju football eredmények elérésében oroszlanrésze az A. T. K.-nek van, mert ugyyszólván a többi társaságok football játékosai mind az A. T. K. pályáján nőttek fel, eserbahagyva az anyaegyesületet.

Varjassy Lajos dr. elnök szép szavak kísérete mellett nyújtotta át a klub bajnokainak jutalmát, a művészies emlék plaketteket. Klub bajnokok Kiss Gyula, Knizse Imre, Horváth Gyula, Steinfeld Imre, Örfi Rezső, Zalay Sándor.

Ezután a tisztújítás következett és a közgyűlés egyhangúlag, nagy lelkesedéssel, újból elnökül megválasztotta Varjassy Lajos drt. Diszelnökök: Fábry Sándor drt, Neuman Dánielt, Ottenberg Tivadart és Varjassy Lajos polgármestert. Alelnökök: Jóó Bélát és Zima Tibort. Titkár, igazgató Erdélyi Ferenc. Gazda Asbóth Oszkár. Jegyző Knizse Imre. Pénztárnok Denhoff Sándor. Ellenőr Lengyel Károly. Ügyész Vadász Amand dr. Tréner Balázs József és Kiss Gyula. Szertáros Zalay Sándor. Orvos Hecht Arnold dr. lettek.

Ezután Frits Zsigmond az egyesület volt igazgatója bucsuzott a vált ki a tisztikar köréből, az egyesület egy igen csinos emlékéremmel lepte meg. Ez után a költségvetés következett, majd a közgyűlés véget ért.

Szontagh György rejtelmes halála.

— Nyomoz a rendőrség. —
(Saját tudósítónktól.)

Budapest, február 29.

Megírtuk, hogy Budapestn vasárnapra virradó éjszaka öngyilkos lett egy előkelő családból való husz éves medikus: Szontagh György, Szontagh Félix kórházi főorvos, egyetemi tanár fia. A feltűnően csinos és elegáns fia'alemler barátjával, Houchard Károly joghallgatóval szombat este végignéste a Fővárosi Orteum előadását aztán a télikertben pezsgőzött éjjel két óráig. Hangosan mulattak és onnan mentek Houchardék Andrássy ut 27. szám alatt levő lakására, ahol nagy házból volt.

A társaságban jelen volt egy egyetemi professzor leánya, akit Szontagh György halálisan szeretett, a kisasszony azonban nem tűntette ki vonzalmával a medikust. Sőt ellenkezőleg. Reggel fél négyig táncoltak, akkor a társaság lassan elszéledt. Szontagh György a barátjánál maradt. Bevonultak Houchard Károly szobájába és tovább ittak. Egyszerre a Szontagh-fiu előrántott egy kis flobertpisztolyt és lövöldözni kezdett. Két golyó a falba furdott, a harmadik a mellébe. Öngyilkos lett.

Visszahívták a szerencsétlen fiu édesapját, aki autón maga vitte el a fiát a Rózev-klinikára. Rögtön megoperálták. Reggelre agonizálni kezdett és este nyolc órára, anélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét, kiszorodott. Szontagh Györgyöt eltemették, a család kérésére nem is boncolták fel.

Most mégis a rendőrséget foglalkoztatja a kis medikus megrendítő halála. Sándor László dr. nyomozni kezdett és megállapította, hogy a halált okozó golyó iránya gyanus, nem olyan, mintha öngyilkos fegyveréből jött volna. Egyelőre még senkit sem hallgattak ki. A rendőrség azt is zokon veszi, hogy az öngyilkosságról a család nem tett jelentést.

Krecsányi Kálmán detektívönök kijelentette egy újságíró előtt, hogy ebben az irányban megindította a nyomozást és megállapította, ha nem is történt tervszerű öngyilkosság, a fiatal ember maga idézte elő tragikus halálát. Szontagh György szombaton éjjel barátjaival egyik orfeumban mulatozott, ahonnan meglehetősen ittas állapotban tért az Andrássy ut 27. szám alatt lakó barátjának lakására, ahol jókedvében revolverrel lövöldözött. Egy flobertpisztolyt vett a kezébe, amelyről azt hitte, hogy rejtőitással van töltve, helykén a mellének szegete és elsütötte. Az első golyó a fiúnak átfurta gyomorfaát, a másikat azután később beleszállt. Ez a való tényállás.

TANÜGY.

(—) Tanítók fegyelmi ügye. A ságai tanítótestület kebelében keletkezett egyenlenségek miatt a város közigazgatási bizottsága a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot rendelte el a testület két tagja ellen. Reicher Károly tanítói főügyész a felek és tanúk kihallgatása és a tényállás tisztázása után elkészítette javaslatát és azt indítványozza, hogy a közigazgatási bizottság minden további eljárást szüntessen meg, mert nincs ok a fegyelmi ítélkezésre.

Mozgalom egy új városrészeért.

— Milliós építési tervek Aradon. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 29

Arad város törvényhatóságát még az ellenségei sem vádolhatják avval, hogy nagy alkotásokat létesít és hogy gyorsan dolgozik. Évekig eltart, míg valamely kérdés megérke és ha elmúlt a horváciusi kilenc esztendő, még akkor is megtörténik, hogy teljesen elkészített és közvetlenül a megvalósulás előtt álló ügy az utolsó pillanatban megakad, mert állítólag újabb és behatóbb megfontolás után kitűnik, hogy a régebbi elhatározás nem helyesen oldotta meg a kérdést. A közgyűlési határozatok gyakori megváltoztatása már fel sem tűnik ebben a nagy nekilendülések városában. Ezúttal ismét arról van szó, hogy egy négy év óta agyon tanulmányozott, minden oldalról megvitatott és a megvalósulás küszöbén álló igen nagy kérdésben a törvényhatóság közgyűlése változtassa meg elfoglalt álláspontját. Milliokról van szó, városrészek sora, nagy érdekek kielégítése fűződik ahhoz az újabb mozgalomhoz, amelyet a törvényhatóságnak több igen tekintélyes tagja indított most meg a vágóhid átalakításának gondolata ellen és egy teljesen új vágóhid építése érdekében.

Székely Károly temesvári műépítész már készíti a mai vágóhid átalakításának részletterveit és ezért a várostól 7.000 koronát kap. Értéktelenségük szerint azonban Reisinger Sándor, Tabakovits Emil, Szántay Lajos és kiváltképp más városi képviselők memorandumot nyújtanak be a közgyűléshez és azt kéri, hogy a törvényhatóság ejtse el az eddigi terveket, mert a 385.000 koronában megállapított átalakítás a kérdést nem oldaná meg helyesen és azt javasolják, hogy a város építsen teljesen új, hosszú időkre megfelelő vágóhidat. Reisinger már a bizottsági tárgyalások alkalmával is hangzott, hogy átalakítás csak 20—25 esztendőre teszi megfelelővé ezt a fontos intézményt és ez idő eltelté után a vágóhid kérdése a mai nál sokkal ijesztőbb méretben fog ismét feltámadni.

A memorandum benyújtói szerint a megoldást egészen új uton kell keresni és azt körülbelül a következőképp proponálják.

A vágóhid kibővítése helyett egészen más elhelyezéssel, teljesen új és teljesen modern vágóhid építését javasolják oly módon, hogy egy fél századon túl is az újjonnan felmerült szükségletekre és új építésekre megfelelő hely álljon rendelkezésre. Ez új elhelyezés a Birkás-dűlő területére, amely szerintük azért alkalmas, mert egyrészt nem fekszik a város két fejlődő főcsoportja, tehát a jövő nagy Arad egyik központjában, hanem annak szélső határán, de mégis úgy, hogy kitűnő utakon közelíthető meg, másrészt pedig e hely higiénikus szempontokból, a mai elhelyezés felett ideális magasságon áll, mert nem befolyásolná a kedvezőtlenül lakott részek levegőjét.

A javaslattevők azonban itt nem állnak meg, hanem egy másik nagy ügyet is megbolygatnak és azt mondják, hogy a vágóhid áthelyezését össze kell kapcsolni az állatvásártérnek végleges és beláthatatlan hosszú időre megoldandó elhelyezésével és ennek céljaira ugyancsak a Birkás-dűlőt kívánják kijelölni. Óriási horderejűek azon gazdasági előnyök, melyek ezen városrendezési szempontból is egyedül helyes megoldásból keletkeznek, állítják Reisingerek.

Első sorban a nagyméretűvé növekedő forgalom ezáltal ismét az egész város szívén át

vezetettnek és ezzel karöltve jár az egész városra kiterjedő fejlődés.

Másod sorban közvetlen vagyoni nyereség is mutatkozik és ennek arányait a következő számításokkal támogatják:

Az új vágóhid és az új vásártér céljaira a Birkás-dűlőből 15 hold területre van szükség és minthogy az egész Birkás-dűlő a város vagyoni mérlegében 78.000 koronával szerepel, tehát az elfoglalandó 15 hold terület könyvelési értéke 7500 koronát tenne ki. Ez az értékelés azonban alacsony és a valóságnak megfelelőleg legalább 45.000 koronára emelkedő. Ezzel szemben fel szabadulnak:

1. A vásár állás tíz holdja, amely ma négyszögölenként 20 koronával van értékelve, mely összesen képvisel 328.000 kor.
2. A vágóhid területének 3—4 holdja, mely mérlegünkben négyszögölenként 15 koronával van értékelve, tehát összesen ... 81.000 kor.
3. Ha a fenti két terület beépítésre előkészítetik, akkor egyidőre beépíthetővé válik az azzal határos 15,8 hold bérföld, amely ma mérlegünkben négyszögölenként 85 koronával van értékelve, vagyis összesen 244.000 koronával, de a mely mai állapotában körülbelül 1000 korona tényleges jövedelemnek megfelelő 20.000 korona tényleges értéket képvisel az itt keletkező értékgyarapodás tehát 244.000 — 20 000 ... 224.000 kor.
4. A városi kertészet 91,2 holdja ma 10.000 koronával van értékelve; a javasolt rendezés folytán értéke szintén minimálisan 850 korona lesz négyszögölenként, tehát összesen 128.000 koronára nő, vagyis az értékgyarapodás 128.000 — 10 000 ... 118 000 kor.

A számítás szerint tehát itt összesen 746.000 korona új érték megteremtéséről lenne szó, amiből levonva az utcarendezéssel, feltárással stb. járó kiadásokra 246.000 koronát, tiszta értéknyereség gyanánt 500.000 korona mutatkozik. (Még kell jegyeznünk, hogy az itt közölt számítások alapjául szolgáló egységarak ma már egyáltalában nem felelnek meg a tényleges viszonyoknak, mert azok körülbelül tíz év előtti megállapítások; hisz mindenki tudja, hogy a Váráriaran négyszögölenként a város 20 koronával nem ad területet, de a városi kertészetet is kért a törvényhatóság is bizonyára háromszor akkora árat fizetne, mint amennyire azt a város vagyontelára kimutatja.)

Az új vágóhid építése körülbelül 700.000 koronába kerül, tehát egy negyedmillió koronával drágább, mint a tervbe vett átalakítás. De még így is egy negyedmillió korona tőke-nyereséget jelentene a fenti számítások szerint.

A fiskális szempontnál sokkal fontosabb — mondják a javaslattevők — az az óriási haszon, mely a helyes forgalmi politikából még külön származik és abból keletkezik, hogy a felsorolt új telekértékek a valóságban még jelentékenyen nagyobbak lesznek.

Végül a Birkás-dűlőben építendő új vágóhid és vásártér odahelyezése mellett az érvek egy harmadik csoportját sorakoztatják és ez az, hogy az így felszabaduló terület az egyedüli, amely az immár láthatóan kialakuló közeli jövő nagy intézményeit felveheti: ezek az új közoktatási, esetleg a műegyetem, vagy bármely gazdasági főiskola és számos más, a jövőben keletkezendő alkotás. Ha e területeket eme célokra ma nem biztosítja a város, sőt a vágóhid átalakításával alkalmatlanná teszi, úgy valóban megfelelő elhelyezést ezek részére találni lehetetlen lesz.

Arra kéri a törvényhatósági bizottságot, hogy ha a vágóhid kitelepítését és a vásártér kihelyezését elhatározná, akkor az így felszabaduló óriási várostérlet szabályozására hirtessen országos tervpályázatot, mely a már elhatározott Bala téri szabályozási tervpályázattal egyesítve hirdettessék ki.

Andrássy az obstrukció ellen.

— A választójog észszerű korlátozása. —
(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, február 29.

Andrássy Gyula gróf ma ismét cikket írt a Magyar Hírlap este megjelent számába, melynek gondolatait alább közöljük igen bő kivonatban:

Az obstrukció a jelenlegi többséget, mint az eddigi haro eredménye mutatja, magában a Házban meg nem győngítheti, de a házfelosztást kieroszakolhatja. Ha a kieroszakolt választás a Justhék győzelmét biztosítja, eljárása jó taktika lehetne, de ha nem áll tuloró követelése megett, ha a választás az ő győzelmét nem biztosítja, akkor mivel minden megegyezést kizár, épen az ellenkező eredményt fogja előidézni, mint amintót várnak.

Ha a Kossuth-pártial kötött megegyezés meghozza a normális tárgyalásokat, akkor a kormánynak kötelessége előterjeszteni a választói törvényt, ha azonban a prius alapján folytatódik az obstrukció, akkor ez a kötelessége a kormánynak nem fog fennállni, mert a véderőjavaslatok fogják lekötöni figyelmét és idejét, akkor hosszú meddő technikázás után az új választói jog tárgyalása helyett, minden valószínűség szerint, a jelenlegi választói jog alapján új választás lesz, ez az új Ház nem fogja azonnal a létét megsemmisítő választói törvényt elővenni, hanem élni fog akarni és valószínűleg újra el fogja adázni az új törvény megalkotását.

Fent nem tetszhetik a provizorium gondolata, mert biztos kilátást nem nyújt arra, hogy a végleges véderőjavaslat olyan kedvező helyzetet fog találni, mint amilyen a mai. Ha olyan választási kabinet alakíttatnék, amely kielégíti a Justhék követelését, annak a kabinetnek nem volna a jelenlegi Házban többsége. Ha pedig az új kabinet nem az ő segítségükkel jönne létre és nem rájuk támaszkodnék és kevésbbé radikális törvényjavaslatot terjesztené elő, mint amintót ők megrendeltek, akkor Justhék obstrukciója megújulna ép úgy ezen törvényjavaslat ellen, mint a végleges véderőreform ellen.

A provizórius tervekén kívül más tervek-ről is hallottam rebesgetni. Arról ugyanis, hogy kielégítő volna az is, ha a kormány magát házhatározat útján már ma az általános, titkos és egyenlő választói joghoz kötné. Ezt a megoldást sem tartom helyesnek, mert az ilyen nyilatkozat azt jelentené, hogy a Ház óriási többsége a nemzeti élet legvitálisabb kérdésében az elenyésző kisebbség diktatúrája alatt olyan kötelezettséget vállalna, melyeket annak preisztiója nélkül nem fogadott volna el.

Két dolog közül az egyik áll: vagy van olyan többség, amely radikális választójogot akar, vagy nincs. Ha van, nincs szükség semmi erőszakra, akkor az a javaslat tárgyalásánál úgy is érvényesülni fog, ha pedig nincs ilyen többség, akkor semmi szükség nincs elcsépett elasztikus jelszavak használatára. Ha azonban nem akarja Justh a választójogot az ilyen jelszavak más tartalmat fognak adni, mint amintót Justhék és a velük harcoló szocialisták adnak, és a legradikálisabb választói jog mellett is könnyű volna olyan kérdéti becsatást találni, amelynek alapján egyetlen egy szocialista se jöhetne be a Házba. Justhék taktikájának alap-gondolata van elhibázva és az semmikép sem hozhat jó gyümölcsöt.

A választójog a nemzet sorsát fogja eldönteni, ha tud meggyünk az észszerű korlátokon, Magyarország nem lesz többé, hanem csak

volt. Ezt a kérdést tehát csak alapos viták által felvilágosodott, minden párt szemponttól ment objektív állásfoglalás után szabad eldönteni. Semmi garancia nincs arra nézve, hogy Khuen Héderváry előterjesztendő javaslata elfogadhatóbb, sőt az eddigi nyilatkozatok után inkább azt hiszem, hogy kénytelen leszek el-lene állást foglalni, de azért mégse jut eszembe őt arra a lehetetlenségre, arra az erkölcsi abszurdumra kényszeríteni akarri, hogy mást javasoljon, mint amintót jónak lát.

Azt akarom megakadályozni, hogy ebbe a tisztán belügyi kérdésben a király kénytelen legyen katonai érdek miatt erőszakosan be-lenyulni és azt akarom meggátolni, hogy öfelsege magyar részről eredő nyomás hatása alatt az alkotmányosság alapköveibe ütőző beavatkozás ódiumával terheltessek.

A külügyminiszter Budapesten.

— Berchtold gróf vizitjei. —

(Saját tudósítónktól)

Budapest, február 29.

Berchtold Lipót gróf közös külügyminiszter ma reggel nyolc órakor Szapáry Frigyes gróf, követségi tanácsosnak, a külügyminisztérium elnöki osztálya vezetőjének társaságában Budapestre érkezett. A külügyminiszter az Esterházy utcában levő Károlyi grófi palotában szállott meg. A délelőtti egy részét budapesti hozzátartozói körében töltötte és háromnegyed tizenegy órakor eltávozott a palotából, hogy bemutatkozó látogatásait tegye. Berchtold gróf előbb a Luciai várba hajtatott, ahol József főhercegnél és Augusta főhercegnéasszonynál tisztelegett, majd Klotild főhercegnéasszony palotájához hajtatott. A külügyminiszter azután a hercegprimásnál, a zászlósúrnál, a Kuria, a közigazgatási bíróság és az állami számvevőszék elnökeinél, valamint Fejerváry Géza bárónál tette le névjegyét.

Khuen Héderváry gróf miniszterelnököt Berchtold a miniszterelnökségi palotában kereste fel. A külügyminiszter a déli órákban megjelent a képviselőházban, hogy meglátogassa a kormány tagjait és a képviselőház és a főrendiház elnökét. Ma délután félkettőkor Khuen-Héderváryék dezaónét adtak Berchtold gróf tiszteletére. Jelen voltak: Lukács László, Beóthy László, Zichy János gróf, Serényi Béla gróf, Hazai Samu és Székely Ferenc miniszterek, továbbá Csáky Albin gróf, a főrendiház elnöke, Náray Lajos, a képviselőház elnöke. Szapáry Frigyes gróf követségi tanácsos, ifjú Khuen Héderváry Károly gróf és Bárczy István dr. miniszteri titkár.

Budapestről jelentik: A külügyminiszter ma hosszabb megbeszélést folytatott a miniszterelnökkel. A délután folyamán látogatásait folytatta, este pedig részt vett az Opera Puccini premijén a miniszterelnökkel együtt. A második felvonás után eltávozott a színházból és a keleti pályaudvarra hajtatott.

VIDÉK.

A pécskai halálskola című cikkünkre, illetőleg Lust Ferenc dr. pécskai orvosnak abban ismertett tapasztalataira, a magyarpécskai állami népis-kola egyik tanítója hosszabb nyilatkozatban védi azt az intézkedést, hogy a tanulókat órák közben még a félreeső helyre sem engedik ki. A nyilatkozat szerint ezzel rendre akarták szoktatni a növendékeket. A községi orvos már megállapította, hogy ez a „szoktatás” káros hatással lehet a fiatal, ssenge szervezetre.

Leszerelt aradi tanár-sztrájk.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 29.

Az aradi román tanítóképzőintézet tanári kara már évek óta elégedetlen helyzetével. A tanítóképző tanárainak fizetése régóta réges-régen nem rendezték és az évtized előtti fizetési osztályozás szerint ma tíz évi működés után sem kaphat 2400 koronát elérő fizetést a román tanítóképző tanára, hanem 2360 korona évi fizetésből kell megélnie. A tanítóképző-intézet tanárai kifejezésre juttatták elégedetlenségüket és elértek annyit, hogy a múlt évben az Aradon üléselő román zsinat határozatban utasította a szentszéket fizetésük rendezésére.

A zsinati határozatot a tanárok megnyugodva vették tudomásul és türelmesen várják a fizetésrendezést, amiből azonban nem lett semmi. A szentszéktől csak nem akart kikérülni a tanítóképző intézeti tanárok fizetésrendezése és a tanárok most már teljesen elvesztették türelmüket, mert a jelekből arra következtettek, hogy nem is akarják rendezni fizetésüket.

Néhány héttel ezelőtt bizalmas tanácskozást tartottak a tanárok és a tanácskozásban memorandumot szerkesztettek. A memorandum, amelyet az aradi román püspök kezéhez juttattak el, nemcsak sérelmeiket panaszolták el, hanem erőlyes, mondhatnók szokatlannul erőlyes hangon fakadtak ki a szentszék magatartása ellen, amely a fizetések rendezését a zsinat utasítása után is huzza halasztja, késlelteti. A tanárok egyuttal azt is bejelentették a püspöknek, hogy abban az esetben, ha helyzetüket gyökeresen és gyorsan meg nem javítják, valamennyien elhagyják állásukat és átlépnek az állami középiskolákhoz. Reá-mutattak a tanárok arra, hogy nem apró fizetésemelésre van szükség, hanem arra, hogy egyenrangusítsa őket a szentszék fizetés tekintetében is az állami tanárokkal, akikkel egyenlően fontos működést fejtenek ki.

(A szentszék tagjai viszont úgy tűntetik föl, hogy a beadvány őszinte volt ugyan, de fenyegetést nem tartalmazott.)

Az egyenes és tulószinte hangu beadvány megtette a hatást. A szentszéket ma délutánra összehívta Pap I. János püspök és maga elnökölt a teljes ülésen, amelynek legfontosabb tárgya az aradi román tanítóképző-intézeti tanárok fizetésének rendezése volt. A szentszéki előadó liberális javaslattal járult a tanácskozás elé: azt indítványozta, hogy a tanárok alapfizetését 600 koronával emeljék föl és ezen az általános fizetésemelésen kívül, szolgálati idejük arányában, magasabb fizetésjavításban részesítsék a régebben szolgáló tanárokat. A szentszék egyhangulag hozzájárult a javaslathoz és a határozatban azt is kimondották, hogy a fizetésemelés március elsején, tehát már holnap életbe lép, tehát holnap már az új, magasabb fizetést utalják ki a tanároknak.

A szentszék határozata azonban csak ideiglenes fizetésjavítást nyújt. A végleges fizetésrendezés tervezetét ezután dolgozzák ki és a március folyamán összeülő zsinat elé terjesztik. Az ideiglenes rendezést azonban a bejelentett tanársztrájkra való tekintettel kellett a szentszéknek megvárni. Rendkívül érdekes, hogy a tanítóképző tanárainak elkezeredett beadványát nem olvasták föl a szentszéki ülésen, mert attól tartottak, hogy a memorandum hangja visszatetszést kelt a szentszék egyes tagjainál és megakadályozza a fizetésemelés zavaralan elhatározását.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Péntek: Provánszi vándor, operett. Előszór. B) berlet.
Szombat: Provánszi vándor, operett. C) berlet.

* Cyrano de Bergerac. Mindig kivételes színházi eseményszámba megy, mikor Rostand Cyranoját látjuk. Ez a remekmű klasszikus levegővel tölti meg a színházat és igazi lelki gyönyörűséget szerez a közönségnek. Keszler Ede Cyranoja kiforrott nemes művészetnek értékes műve és minden repriz alkalmával újabb diadalt hoz a kitűnő művésznek. Ma este is állandó óvációk tárgya volt remek alakítása. Poétikus bájos Roxane volt K. Kápolnay Juliska és kitűnő Christian Beregi dr. Az előadás összhangját és majdnem sikerét veszélyeztetette a világon slendriánsága, aki úgy látszik alszik, ahelyett, hogy az előírt világítási effektusokkal látná el a sceneriát. H. G.

* A provánszi vándor. A színtársulatnak március elsején, pénteken, érdekes bemutatóestéje lesz: a Provánszi vándor kerül színre. Erre a rendkívül mulattató szövegű és kedves fülbemászó zenéjű operettre nagy ambícióval készül az énekes személyzet, igen hálás szerepe van az újdonságban Diósy Nusi és Neográdi Dórának akik az operett fő nő szerepeit játsszák, a férfiak közül vezetés szerep jutott Huszár, Győző, Polgár Sándor, Cseh Ferenc és Csákynek. A Provánszy vándort magyar fordításban először az aradi Nemzeti Színház mutatja be. A premier érdekességét növeli az a körülmény, hogy a színdarab, Rieger Alfréd is jelen lesz a bemutató előadásán. Rieger ma este érkezik Aradra s holnap már részt vesz a Provánszi vándor főpróbáján.

* Rip van Winkle. A kösömlutban érdekes vendéggel került előadásra a Rip van Winkle. Scheiber Ferike, Scheiber Lajos vasúti vendéglős fia játszotta Adrien szerepét, s a bájos kis fiú első debütjével igen nagy sikert aratott. E nagy sikerre való tekintettel Scheiber Ferike újból vendég szerepel az aradi színpadon Adrien szerepében; vasárnap délután ugyanis a Rip van Winkle kerül előadásra.

* Adorée-Via Villany Aradon. Villany kisasszony, a világhírű meztelen táncosnő, aki művészi produkcióival a legutóbb Budapest közönségét ejtette lázba, hétfőn és kedden, a hó 4-én és 5-én vendég szerepel az aradi színházban. Az utóbbi napokban Aradon valami furcsa és téves meggyőződés kezdett lábrakapni, nevezetesen az, hogy Villany kisasszony táncai minden művészetet nélkülöznek s az erotikát szolgálják, úgy, hogy a táncprodukciót hölgyközönség meg sem nézheti. Ezzel szemben hivatkozunk újlag azokra a német művészekre, akik irásos bizonyítékot adtak Villany kisasszony művészetéről s a legteljesebb határozottsággal állíthatjuk, hogy azok a táncok, amelyeket Villany kisasszony az aradi színházban bemutat, határozottan művészi produkciók, amelyek a finom művészettel teli klasszikus táncoknak valóságos glorifikációja. Hétfőn a Szép Heléna kerül színre, amelynek első és második felvonása után fog Villany kisasszony fellépni, kedden pedig Dollárkirálynőt adja elő a társulat s ekkor is kétszer táncol a kiváló művésznő, aki ekkor teljesen új táncokat mutat be.

* Puccini bemutató az Operában. Budapestről jelentik: A magyar királyi Operaházban ma adták Puccininek a Nyugat leánya című operáját. A darab, amelyet Olaszországon kívül Európában nálunk adtak először, óriási sikert aratott és különösen a rendezés, amelyen Puccini három hét óta fáradozott, ragadta el a közönséget. A megjelent előkelő közönség a jelenlévő komponistát az egész est folyamán lelkes óvációkban részesítette.

* A rablólovag — Biró Lajos kitűnő színdarabja — mint ma jelentettük — jövő szombaton kerül bemutatásra Aradon. A szereplők nevét ma tévesen közöltük. A darab szereplőinek névsora ez: K. Kápolnay Juliska, Novák Irén, Nógrádi Malvin, Beregi Sándor dr., Keszler Ede, Várnai Jenő, Delei Lajos, Vas Jenő. Ajtay.

* A kultura. A 4. szám tartalma a következő: Balassa Imre: Az író joga. Hangay Sándor: Mesék a kis fiannak. Molnár Antal: Seta. Orbók Attila: Ilyen az élet! Páll Rózsa: Versek. Halmi Bódog: Cigány élet. Richard Dehmel: Arató dal. Dr. Turnowszky Sándor: Mennier. Kanizsa István: Gyerekhistoria. Igric. Parnasszus mozgó. H. S.: Páll Rózsa. Pajzs Elemér: Gárdonyi Géza körül. Halmi Bódog: Kótázik a mámor. H. B.: Galamb Papné. Móricz Zsigmond regénye. Schilling Gábor menekülése. Világ könyvtár. Karinthy Frigyes könyve: Így irtok ti. (Irodalmi karrikaturák.) A modern Könyvtár B. B. G.: Gazdátlan levelek. H. S.: Modern francia festőművészek és Storm van Gravesande hollandi grafikus kiállítása a Könyves Kálmán szalonjában. K. E. VI-ik csoportos kiállítás a Művészházban. Március: Beregi Oszkár szavalo estéje. Blas: Györgyike, drága gyermek. A gunyvacsora.

Képek: Köröndy Frim Ervin: Rothenburg. Pechán József: Falusi utca. Szűret a Bácskában. Az igazság tűz, mely világít és éget. Schwalm Richard: Rajz.

* Provánszi vándor bájos ének betétje, a házasság be szép — már kapható Juhász és Társánál. Ára 2 korona.

* A fehér ágy titka. (Detektiv-slágerek az Apollóban.) Hatalmas feketéllő tömeg, amely peroról-peroré nőtt s tolongva igyekezett előbbre jutni, ez volt a képe az Apolló mai bemutató előadásának. S ezt a hatalmas, nagy aranyu érdeklődést ki is érdemelte az Apolló-színház, mert a bemutatott detektivslágerek egytől-egyig fenomenálisak, nem a megszokott sablonos történetek peregnak le a filmen, hanem minden képzeletet felülmúló, valami osodás raffiniájával megkomponált históriák ezek, amelynek érdekfeszítő, izgalmas jelenetei lázba hozzák a publikumot, amely a fehér vászonra szegzett tekintettel, némán, megborongva nézi és gyönyörködik a csodás emberfeletti küzdelmekben, amelyek a képen lejátszódnak. Mind-egyik bemutatott kép maga egy meglepetés, de a legnagyobb sikert A fehér ágy titka című kép érte el. A ház öreg szolgája, Simons egy társával szövetkezik, hogy a milliós leányt elrabolják s óriási váltságdíjat követeljenek tőle. A gaztett sikerül s a leányt a fehér ágy segítségével, amelyet ravasz előrelátással sülyesztőszerszerkezettel szereltek fel, a hatalmukba ejtik, de nem sokáig diadalmaszkodhatnak, mert Nick Carter, a kiváló detektiv kinyomozza titkukat, foglyul ejti őket s a leányt kiszabadítja. Ez a nyomozás igen sok izgalmas jeleneten keresztül történik, amelyek mindegyike a modern kinematográfia minden raffiniájával van megcsinálva. A gyönyörű detektivslágerek még csak pénteken láthatók az Apollóban; az előadás ezúttal is 5 órakor kezdődik. 177

* Szerelmem gyermeke. Nagy sikerrel színhelye most az Uránia színház. Urbán Gad hatalmas drámája a szerelmem gyermeke megrázó eredetiségével ritkán látott hatást vált ki a közönségből. A legellenzenvesebb típusok egyike, a hivatásos nősábitó, játsza ebben a darabban a főszerepet, az a nősábitó, aki szívtelenül dobja el áldozatait, aki irtózával fordul el a bűnbosszút asszonytól és a fátum úgy rendezi a tragédiát, hogy saját leányába lesz szerelmes a nősábitó. Idélgató jelenetek kergetik egymást ebben a drámában. A szenvedélytől elvakult ember, hogy romlásba kergesse a leány derék vőlegényét, belopódzik ennek hivatalába és kirabolja a pénztárat. Megdöbbentő látvány, mikor az ártatlan embert a sötét bűn gyanúja alatt világgá üldözik és ez menyasszonyával együtt világgá megy. Frappáns szituációk belinekelik le a néző figyelmét és egyhangú vélemény, hogy ez a kép ismét nagy dícsőséget hozott az Urániának. A mesteri képet még pénteken és szombaton mutatják be. 176

Betiltott és engedélyezett választójogi tüntetések.

— A fővárosi rendőrség és az aradi rendőrség. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 29.

Mint ismeretes, a szociálisták március 4-re, hétfőre, általános munkássztrájkot hirdettek a fővárosban, hogy a munkásság a parlament elé vonulhasson tüntetni az általános választójog érdekében.

A szociálista párt nevében Buchinger Manó és társai ma délelőtt a főkapitányságon jártak és ott írásban beadták kérvényüket. Ebben bejelentik, hogy az általános, egyenlő és titkos választójog érdekében felvonulást és népgyűlést rendeznek március 4-én délelőtt s kérik a népgyűlésre vonatkozó bejelentés tudomásul vételét, illetve a felvonulásra a rendőrhatalóság engedelmét.

A bejelentés szerint a gyülekezés a főváros különböző pontjain történik s a csoportok az Erzsébet-köruton egy menetté egyesülve, a Teréz-köruton, Andrássy-úton, a Váci-köruton, Deák Ferenc utcán, Nádor-utcán át az Ország-ház-térre vonulnak, onnan pedig a Nádor-utcán, Lipót-köruton és Váci-úton a Ferdinánd-térre igyekeznek, ahol a népgyűlést megtartják.

A főkapitány a bejelentésre a következő véghatározatot hozta:

A bejelentésnek a tervezett népgyűlésre vonatkozó részét nem veszem tudomásul, a jelzett útvonalon való felvonulásra pedig a rendőrhatalósági engedelmet nem adom meg.

A végzés megokolása szerint a Ferdinánd-tér nem alkalmas a népgyűlésre, mert délelőtt nyílt piac van ott, meg különben is a bejelentők elmulasztották a gyűlés előjátékát és napirendjét bejelenteni. A felvonásra pedig azért tagadja meg a főkapitány az engedelmet, mert a képviselőház március 4-én ülést tart s az országháza előtt való órákig tartó elvonulás megakasztaná a szabad közlekedést, megnehezítené a képviselőknek a Házba való jutást és a felvonulás zaja és lármája lehetetlenné tenné a parlament tárgyalásának nyugodt lefolyását.

Budapestről jelentik: A főkapitánynak rendelete, melylyel a szociálistáknak március negyedikére tervezett tüntető felvonulását betiltotta, mindenütt nagy elkeseredést keltett és elhatározták, hogy a betiltás ellenére a tüntetést meg fogják tartani, természetesen fenntartva a munkássztrákra vonatkozó határozatukat is. Most még fokozottabb busszalommal folynak az előkészületek. A kereskedők nagy része elhatározta, hogy üzletét zárva tartja, mintán a Választójogi Liga erre őket felszólította. A kávéházi alkalmasítottak szintén elhatározták, hogy március negyedikén a kávéházakat reggel 8 órától déli 12 óráig zárva tartják. Benedek János a képviselőház holnapi ülésén sürgős interpellációt fog előterjeszteni a főkapitány rendelete miatt.

Az aradi szociálista párt nevében Fiedler Rezső és társai kérték felvonulásra és népgyűlés megtartására engedélyt és Sarlot Domokos főkapitány teljesítette a kérést. A gyülekezés hétfőn délelőtt tíz órakor lesz a Teleki-utcai szakszervezeti helyiségben és a menet a Batthyányi-, Széchenyi-, Andrássy-tér Forray-utcán át a Tököl-térre vonul, ahol „A politikai helyzet és a választójog” napirenddel népgyűlés lesz.

A karhölgy, a színigazgató és az ügyvéd.

(Lovagias afférből — járásbíróági pör.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 29.

Március ötödikén az aradi járásbíróság olyan ügyet tárgyal, amelyre azt szokták mondani az igazságszolgáltatás komor órei, hogy „nem való a nyilvánosság elé”. És mi megfogadjuk eme erkölcsös intelmet s ime — nem hozzuk nyilvánosságra az illatos pört.

A történet a következő:

Az Aradi Közlöny tíz nappal ezelőtt a knisszák világától szerzett értesülése alapján megírta, hogy egy aradi ügyvédnek lovagias afférje támadt Szendrey Mihály színigazgatóval. A direktor ugyanis majdnem minden este szíveségből átengedte a magasabb régiókban levő egyik páholyát társulata ama japán típusú hölgytagjának, aki jelenleg szabadságot állományban van. Mivel azonban — Rabi Akiba szerint — a színházi előadások unalmasokká válnak a teljes egyedülletben, a szende aron hiszasszony megengedte, hogy egy fiatal aradi ügyvéd odafönt, a jó istenke szomszédságában, esténként látogatást tegyen nála.

A színigazgató attól tartott, hogy az ügyvéd, aki évek óta bírja a támlásszékek büszke sorában, egészen árván hagyja a támlást s ezért a páholybeli jegyzedőnének kiadta az utasítást: az ügyvéd urat nem szabad a kis hölgy páholyába engedni. Önök tudják: mi lett ebből. Ebből lovagias ügy keletkezett. És önök azt is tudják, hogy mi nem lett ebből: — ebből nem lett párba. A felek ugyanis kölcsönösen kimagyarázták az ügyet és megkímélték a Csála körül lustálkodó levegőt, hogy két revolvergolyó okozzon benne folytonossági hiányokat.

Az affér azonban ezzel nem ért véget. Sőt most vált komollyá. Az ügyvéd átvizsgálta könyveit és úgy találta, hogy Szendrey egy régi differenciából keletkezett eljárás címén kétszáz koronával „jön neki”.

— Dirí ur, fíru csak — üzenté az ügyvéd.

— Hát még mit nem, — felelte Szendrey — amit akkor tettél, nem mint ügyvéd tettél, hanem az csak baráti szíveség volt.

Az olvasó jól sejti: Szendrey nem fizetett. És ugyancsak jól sejti a nyájas olvasó: — az ügyvéd pert indított „200 — kétfélszáz — korona és jár. erejéig.”

Március ötödikére tüzte ki a tárgyalást az ügyben Eles Simon járásbíró. Persze azt hiszik, hogy az ügy ilyen egyszerű. Nem volna Szendrey színész, ha harmadik felvonást is nem ragasztana a bohózathoz. A színigazgató ugyanis viszontkezeset adott be az ügyvéd ellen hatszáz korona erejéig.

Az igazgató ugyanis azt állítja, hogy az ő ellenfele legalább százötven estén jelent meg a karhölgy páholyában jegy nélkül. Egy páholyjegyet átlag négy koronával számított az igazgató, az kereskedői pontossággal megállapítva: hatszáz koronát tesz. Az igazgató meg akarja idéztetni a barna hiszasszonyt annak igazolására, hogy az ügyvéd tényleg megjelent százötvenszer a páholyban. Ő lesz tehát a koronatanu.

...Nehéz az élet, rosszak az emberek... Már szellemileg se lehet élvezni — ingyen.

MULATSÁGOK.

(=) A Pankotai Izraelita Hítközség március 9-én a „Fehér Kereszt” szálloda összes termében táncdal egybekötött Hangversenyt rendez. Belépti-díj: Személy-jegy 2 kor. Család-jegy: 5 kor. Műsor a következő: „Régi magyar dal-

egyveleg.” Hegedűn előadja: Rebmann Károly. „Ha férfi volnék” Monológ. Előadja: Szende Piroska urleány. „Kuplák”. Éneklő egy műkedvelő, zongora kísérettel. „Rapszodia.” Zongorán előadja: Szekesán Babika. „Magán számok”. Előadja: Polgár László. A „Hipnotizmus”. Dialóg. Előadja: Grosz Ella és Polgár László. — A fotografus. Bohózat 1 felvonásban. Személyek: Zehe Juliska, Ury Lajos, Beamter Irénke. Czárina Cornél.

Justhék Luegerék táborában.

— A bécsi gáncsvetés. —

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, február 29.

A parlamentben nagy megbotránkozást keltett ma Justhéknek legújabb siralmas szerepe. A Justh-csoport tagjai ugyanis nem titkolt kárörömmel terjesztik, hogy a Kossuth-párttal kötött megegyezés egynemű feltétele, amely magyar nemzeti szempontból fontos, Bécsben nehézségekbe ütközik. Már magában véve nagyon is elítélendő, ha magyar képviselők a bécsi magyarfaló keresztény-szociálisok együgyű pletykáinak terjesztésére vállalkosnak. Egyenesen felháborító azonban, ha függetlenségi programmal megválasztott képviselők kárörömet éreznek azon, ha nemzeti előhaladásunk elé, állítólagos nehézségeket torlasztanak. Ilyesmire eddig nem volt példa. Igazán visszataszító látvány, ha Justhékat egy táborban látjuk Luegerékkel. Autentikus értesülésünk egyébként az, hogy Justhék kárörömének semmi alapja nincs, mert ami most Bécsben történik, az csupán kútmérgezési kísérlet olyanok részéről, akik nem látják szívesen, ha Magyarországon a nyugalom és a rend helyreáll.

Utazás Bécsbe és vissza.

A képviselőházi vita közben heves összecsapás támadt egyrészt az ellenzék és az elnökség, másrészt az ellenzék és a többség között. Hock János beszédei során például arra hivatkozott, hogy Justh Gyula, a függetlenségi párt vezére, megjárta Bécsben a nélkül, hogy a hatalomért áldozatul dobta volna elveit.

— Hát a többi vezérek? — kiáltották a jobboldalról. — Batthyány Tivadar gróf most is jár! Ezzel miért nem dicsekszenek?

Batthyány Tivadar gróf dühösen ugrott föl erre az aposztrofálásra.

— Akkor és annyiszor megyek Bécsbe — kiáltotta — a hányzor nekem tetesik! A munkapárton gunyosan nevettek a tovább emlegettek Batthyány gróf bécsi útját.

Justhékat láthatóan kellemetlenül érintette ez a jelenet. A jobboldalról történt közbeszólások magyarázatul azt beszélték a munkapárti folyosón, hogy Batthyány Tivadar gróf a napokban csakugyan Bécsben járt s látogatást tett a trónörökös katonai irodájának vezetőjénél, Baldor ezredesnél. A munkapárton ezzel a látogatással hozzák kapcsolatba azt az akciót, mely Bécsben, különösen a katonai körök részéről a tartalékosokra szóló országos határozat s ezzel a béke ellen megindult s amely a technikai obstrukciót most új erőre bírta.

A folyosó egyik híre arról is szólt, hogy Fejérváry Géza báró, a volt miniszterelnök idézte elő Bécsben az ellenséges fordulatot a Kossuth-párttal kötött béke, illetve Héderváry grófnak a póttartalékosokról szóló ponthoz való hozzájárulása ellen. De később kiderült, hogy ez a híresztelés nem felelt meg a valóságnak.

A Kossuth-párti megegyezés.

A Hásban a Batthyány-incidensen kívül sokat beszéltek ma arról a hadjáratról, melyre a kormány és a Kossuth-párt között megkötött béke ellen a bécsi lapok indítottak meg a melynek következtében Héderváry Károly gróf miniszterelnök legközelebb Bécsbe utazik hogy a megállapodás tartalmáról ő felségével hiteles jelentést tegyen a a támadásokkal szemben a maga álláspontját megvédelmezze.

A munkapárton bizonyosra vesszük, hogy a miniszterelnöknek ez sikerülni is fog, anélkül hogy a Kossuthékkal kötött megegyezést bár mikor is módosítani kellene. Justhék viszont diadalhangosítják, hogy Hédervárynak nem volt felhatalmazása az országos határozathoz való hozzájárulásra s így most, ha ehhez ragaszkodik, le kell mondania, ellenkező esetben pedig vissza kell szivnia idevonatkozó nyilatkozatát, ami viszont újra az ellenséges táborba kergetné a Kossuth-pártot a kormánnyal szemben.

A bécsi intrika.

Bécsből jelentik: A király ma egy órai kihallgatáson fogadta Stürgkh osztrák miniszterelnököt, aki jelentést tett őfelségének a magyarországi helyzetről.

A Neues Wiener Tagblatt jelenti: Amikor Budapestről először jelentették, hogy a magyar képviselőház határozati javaslatban ki akarja jelenteni, hogy a tartalékosok behívása a képviselőház határozatától függ, itt kijelentették, hogy ez a király jogaiba való beavatkozást jelenti. Kétségteljesen fejezték ki az iránt, hogy a magyar kormány az osztrák kormánnyal és a hadügyi kormányzattal való tárgyalása folyamán a kompromisszumos paktum ilyen magyarázatához megnyerte volna a hozzájárulást. Még annak a lehetőségétől is visszatartnak Bécsben, hogy ennek a határozati javaslatnak tartalma tárgyalás alapjául szolgálhasson. Ez a határozati javaslat tulmegy azon a kereten, amelyet annak idején megállapítottak. Itt kíváncsiak megtudni, hogy a magyar képviselőházban hogyan kerülhet tárgyalásra ez a határozati javaslat, mert semmiképen sem számíthat az osztrák kormány hozzájárulására.

A Neue Freie Presse ma reggeli lapja a póttartalékosok behívásáról a többi közt ezt írja: Politikai körökben beszélnek, hogy őfelsége osztja azt a fölfogást, hogy nem szabad megöregednie annak, hogy a véderőörvénynek ama rendelkezése, mely a királyt a tartalékosok és póttartalékosok behívására följogosítja, országos határozat által elhomályosíttassék. A király állítólag beleegyezését adta ahhoz, hogy Héderváry Károly gróf miniszterelnök tegyen olyan nyilatkozatot, mely kimondja, hogy a véderőörvénynek a póttartalék behívásáról szóló rendelkezése nem érinti az országgyűlés újoncmegejénlő jogát. A deklarációnak országos határozattá való átváltoztatása azonban olyan újabb tény volna, mely túllépne a létrejött megállapodás határait.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Esperanto Egyesület megalakulása. Tegnap este 6 órakor tartották az aradi esperantisták alakuló gyűlést, melyen nemcsak a tagok voltak szép számmal képviselve, hanem az érdeklődő közönség is résztvevett azon s mintegy százán voltak jelen. Véghez Endre dr. nyitotta meg az ülést és röviden vázolta az aradi esperanto mozgalmat. Ma már több mint 150 egyén tanulja az esperanto nyelvet. Az ülés további tárgya volt a pénztárnok jelentése,

azután az egyesület által még múlt évben megválasztott tisztviselőket egészítette ki a pénztáros, ellenőr és jegyzői tisztségekkel és a folyó év augusztus 11—18 közt Krakkóban tartandó világkongresszuson való képviselői ügyében határozatok. Ezen a kongresszuson az aradiakat Végh Endre dr. fogja képviselni a kivüle még 5—6 aradi megyei. Férfiak részére a tanfolyam a kereskedelmi iskolában hétfőn, szerdán és pénteken délután fél 6 órakor; hölgyek részére a Ferenetéri polgári iskolában kedden, csütörtökön és szombaton ugyancsak fél 6 órakor kezdődik, míg a kereskedelmi alkalmazottak részére a Damjanich-utcai klubhelyiségükben hétfőn, azaz március hó 4-én este 9 órakor kezdődik meg az esperato tanfolyam.

Kilencszázezer szénbányász sztrájkja.

— Meghiúsult kormányakció. — Széninség Angliában. —

Távirati tudósítás.

London, február 29.

Egy heti lázas tárgyalásnak, egyezkedésnek nem lett eredménye, a kormány békéltető akciója a rettenetes szénbányász leverésére meghiúsult a ma éjjel egész Anglia területén kitört a sztrájk. A bányamunkások képviselői végig ragaszkodtak ahhoz, hogy a válság megoldásának feltétele csak a szövetség 2. á. megállapított bérminimuma. Ebben a pontban semmiféle békéltetőrendezés döntésének nem voltak hajlandók engedni. Egy hivatalos jegyzék ma még a következőket jelentette:

A kormány meg van győződve, hogy vannak esetek, amidőn a bányamunkások hatalmukon kívül eső okokból nem kapnak megfelelő bért. Ezért módot kell találni, hogy nekik megfelelő bért biztosítsanak és pedig oly megállapodások útján, amelyek minden körülményben megfelelnek az ottani viszonyoknak, e mellett azonban megfelelő garanciákat tartalmaznak a munkaadók védelmére az esetleges visszaélések ellen. A kormány kerületi értekezletet javasolt, amelyen munkaadók és munkások képviselői közösen állapítsák meg a bérminimumot. Ha egy ily értekezlet eredménytelen volna, úgy a kormány képviselői közösen döntenek a még elintézetlen pontokról.

Mindaz azonban nem használt, a monstra-sztrájkot, amely eddig több, mint százezer munkással tegnap óta már részben meg is indult, nem lehetett megakadályozni.

A legutóbbi fáradozásokat és tanácskozásokat azért tovább folytatják, s most már abban az irányban fognak mindent elkövetni, hogy a sztrájkot mielőbb befejezzék. Az eddigi szénbányász-munka beszüntetése miatt az összes iparágak helyzete is állandóan fenyegető. Több vidéki városból olyan jelentések érkeztek, hogy a munkaadók sok ezer munkásnak teljesen felmondtak és újabb felmondások várhatók.

Londonból jelentik éjjel: Mintán a tárgyalások meghiúsultak, ma éjjel az összes bányamunkások sztrájkba léptek és ma 900.000 munkás szállt fel a bányákból. A széninség már is érezhető és a lakosság közt általános a félelem. Eddig még semmiféle rendszavarás nem történt. A kormány újból érintkezésbe lépett a két féllel.

HIREK.

Balázs István anyja a Kurián járt.

— Kikéri a fiát a királytól. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Temesvár, február 29.

A Temesvári Hírlap szerkesztőségébe ma délután beállított Balázs Istvánnak, a halálra ítélt rablógyilkosnak az anyja. A hírlapírók segítségével rimánkodni jött.

— Éresszék ki a fiamat, követelem, mert ártatlan, mondotta a síró zokogó, öreg asszony. A tanúk nem mondtak igazat. Uraim, én csak egy buta asszony vagyok, mert nem értem az írást. De én mondom, a tanúk csak akkor beszéltek, amikor jött a hír, hogy pénzt kapnak... Csak akkor vádoltak...

— Ilyet nem szabad mondani, — csitították a fájdalmában esztét veszített öreg asszonyt.

— De ő mégis ártatlan, — folytatja. Akkor este ép vettem az ágyat. Kána esett az eső s egyszer bekopogott valaki. Nyitottam az ajtót s látom a Pistát.

— Drága fiam, hogy kerülsz hozzánk, Kikindára, — szólok s megölelem.

— Csak átutazom, anyám. Várnak Szegeden. Megyek a Mariskához, hisz tudja, hogy holnap lesz a lakzim. Csak egy hálóingért jöttem s a borbélynál voltam.

— Fiam, — mondom, — hát engem nem viszel el?... Mit fog szólni a nép...

— Csak maradj itthon. Majd írok, — szölt és elment. Jöttek a rendőrök, kérdezték hol van Pista s én megmondtam. Ha bűnös lett volna, ha tudtam volna valamit, hát bizony nem adtam volna utbaigazítást.

— Most mit kíván?

— Azt, hog segítsenek jó urak, hogy kijöjjön a fiam. Most jövök Budapestről.

— Mit kerestett ott?

— Voltam a kurián. Vasárnap utaztam föl s beszéltem a fiam érdekében. Hallgatták kéréssem s utasították, forduljak a királyhoz. Ma reggel jöttem vissza Temesvárra. Voltam Láng Béla dr. úrnál, a fiam védőjénél s megkértem írjon nevemben a királynak. Irja meg, hogy én kérem ki a fiamat. En az anyja!...

— Kérem szépen, könyörgöm alásan, írjanak a fiam érdekében. Csak egy pár jó szót, hogy kieresessék. Mondták, hogyha az urak is írnak, a miniszter is olvassa. Aztán írják meg, hogy egy szomorú anya kívánja a fiát. Az apja már meghalt érte... Ha ő is elhagy, megyek utána... Én is, a Mária is, a menyaszonnya...

Magy. A zsebkendőjével törli a szemét és az ajtó bezáródik. Csend van. A léptei kopognak a folyosón mind csendesebben... Egy fagyos léptei zaját is így verik vissza ama kis cella falai...

— Főherceg, aki nem kapott szobát. Egy magyar utazó beszélt el az alábbi kis történetet: Szombaton este történt Lembergben, a Hote du George-ban. Esett a hó, nagyon hideg volt, csunya, kellemetlen idő. A hotel előtt egy közönséges, rozoga konflis állt meg. Ketten szálltak ki belőle: egy sovány, magas, fiatal katonatiszt, fázósan beburkolózva a tiszti köpönyegébe és egy fiatal distinguált külsejű, de végtelenül, sőt feltűnően egyszerűen öltözött hölgy. A katonatiszt az elegáns hotel halljában megállt és így szólt a portáshoz:

— Kérek egy kétágyas szobát.

A portás dadogott és idegesen nézett körül, többször és azzal a furcsa nézéssel, ahogyan csak a portások tudnak nézni és gyanakodni.

— Nincs! — szölt végre. — Nem szolgálhatok.

A fiatal katonatiszt elpirult zavarában, nem tudott mit mondani, indult kifelé. Zavarodottan gombolta ki a felöltőjét. Egy budapesti ur, aki a jelenetnek szemtanúja volt, ekkor meglepődve vette észre a katonatiszt keblén — az aranygyapjas rend jelvényét. Jobban megnézte és látta, hogy a katonatiszt, akinek nem akartak szobát adni — Károly Ferenc József főherceg és a hölgy a felesége — Zita pármái hercegnő. A budapesti ur, miután felismerte a fenségeket, segítségükre sietett és az ő közbenjárásával végre nagynehezen kaptak szobát. A fiatal főherceg hálafeleként köszöntö meg a budapesti ur szívesességét még pedig — magyarul.

— Rendellenességek a kassai adóhivatalnál. Kassáról jelentik: A városi és állami adóösszegek behajtása terén hosszabb idő óta rendellenességek tapasztalhatók, amelyeknek oka abban van, hogy a városi és állami adóhivatal között nincs meg a szükséges kontaktus. Ily módon nemcsak az államkincstár károsul, de a város is, amely egyrészt nem kapja meg a pótdadót az előírt összegben, másrészt felelős a hibája következtében be nem folyt állami adóért. A körülményekre való tekintettel egyrészt a városi adóhivatal újjászervezésével foglalkoznak, másrészt a pénzügyigazgatóság vizsgálóbiztost küldött ki a baj okának kutatása végett. A vizsgálóbiztos megállapította, hogy első sorban a pénzügyigazgatóság a hibás, amely hosszabb időn át a városi adóhivatal működését nem ellenőrizte és csak a rövid idő óta működő új pénzügyigazgató ideje óta ellenőrzi nagyobb szigorúsággal az adóbehajtást. Megállapította, hogy az 1907—8. évi adóösszegek lezárása teljesen hibás és a pénzügyigazgatóság ezt a lezárást mégis jóváhagyta. 1909-től 1911-ig az adófőkönyvek egyáltalában nincsenek lezárva.

— Vörös diákszavargás. Nápolyban az egyetem hallgatói tegnap, mint táviratozzák, valószággal forradalomban törtek ki. Beverték az ablakokat, behatoltak a tantermekbe, a padokat szétrombolták és a tanárokat erőszakkal megakadályozták abban, hogy az előadást megtartsák. Amikor a rendőrség beavatkozott, vörös összeütközés támadt, amelynek során több rendőrt, rendőrtisztet és diákot megsebesítettek. A zavargásokra az szolgáltatott okot, hogy a diákoknak a legközelebbi vizsgákra vonatkozó bizonyos kívánságait nem teljesítették.

— Halálozás. Kornis Tibor, Kornis Bernát fia, 5 éves korában Vingán meghalt.

— A konyakos főhadnagy. Bécsből jelentik: Izgalmas tragédia történt ma reggel Hietzingben, az Anhofstrassen. Egy főhadnagy, aki láthatólag egészen ittasan támoilgott a gyalogjárón, hirtelen összeesett és élettelenül terült el a földön. Sürgősen hívták a mentőket, akik azonban hiába próbáltak meg minden élesztési kísérletet, a főhadnagy meghalt. Kétliteres konyakos üveget találtak nála, amely félig ki volt ürítve és nyilvánvaló lett, hogy a halált a szívnek a túlságos konyakivástól beállott benuulása idézte elő. Megállapították, hogy a halott Trinkl Ferenc, a 27. gyalogezred huszonnyolc éves főhadnagya. Várakozási illetékekkel szabadságon volt és a napokban kellett volna csapatához bevonulnia Laibachba.

— Gyilkos feleség. Müller Vince szászvárosi köztisztviselőt, — mint Vajdahunyadról táviratozzák — tegnap reggel átmetesztett géggel, holten találták az ágyában. A gyanu a köztisztviselő feleségére irányult, aki évek óta viszálykodásban élt férjével. Az asszony hosszas faggatás után bevallotta, hogy éjszaka, amikor a férje aludt, borotvával elvágta a nyakát. A gyilkost letartóztatták és bekísérték a dévai ügyészség fogházába.

— Pálíkázó gyermekek. Kelemen György tizenhét esztendőse tavaszi tegnap este egyik társával az Apponyi-körúton levő Risaterer-korcsmában pálinkázott és hét deciliter elfogyasztása után két koronába fogadott, hogy még egy liter pálinkát megisszik. Ez meg is történt és a fiút holtrészegen tették fel kocsi-jára, melyet a rendőr a városháza udvarára hajtott be, mert Kelemen azt felügyelet nélkül hagyta. Az éjszakát a rendőrségi fogdában töltötte és kijózanodás után Szathmáry Béla dr. rendőrbíró elé állították, aki három napi elzárásra ítélte, amiért eltávozott lovai mellől. Mikor a bíró megkérdezte, hogy fiatal kora ellenére miként jutott odáig, hogy 17 éves pálinkát igyék meg, a suhanc azt felelte, hogy már évek óta él alkohollal és hogy Aradon több olyan korcsmát ismer, ahol 13–14 éves gyermekeknek árúsitának pálinkát.

— Halálos földmúlás. A temesvári gyárvárosi Apolló-színház előtt ma délután három órakor halálos szerencsétlenség történt. Tizenkét munkás egy régi távirda kábel felszedésén dolgozott, amikor a meglazult földtömeg az árokban dolgozó munkásokra suhant. Goletz János 40 éves és Horváth István 26 éves munkások szörnyethaltak, míg Vörös József súlyosan megsebesült. A helyszínre érkezett orvos éter-injekciót és oxigén-befúvást alkalmazott, de minden segítség hiábavaló volt. A rettenetes suly, mely fejükön érte a szerencsétlen embereket, azonnali halált okozott.

— Pályázat szegényeknek. Hirschl Zsigmond és neje szül. Steinitzer Regina által 1848. március 15-ének emlékére tett és munkanélküli, szűkölködő kereskedelmi alkalmazottaknak (könyvesek, irodavezetők, bolti segédek) segélyezésére szánt ezer korona alapítvány ezidei kamatai az alólított Kereskedelmi és Iparkamara elnökege által f. hó 14-én fognak odaítélni az erre érdemes, valóban gyámoltására szoruló folyamodonak. Felhívtnak emélfogva mindazok, akik ezen segély elnyerésére igényjogosultsággal bírnak, hogy megfelelő igazolt okmányokkal felszerelt kérvényüket a Kereskedelmi és Iparkamara titkári hivatalában f. hó 12-ig nyújtsák be. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara elnökege.

— Husz óráig tartó ájulás. Triestből jelentik: A Teatró Comunale színház egyik páholyában tegnap reggel eszméletlen állapotban akadtak rá Sizzo-Norris Henrik örnagyra. Az örnagy tegnapelőtt este elájult páholyában s mivel senki nem vette észre a balesetet, husz óráig feküdt eszméletlen állapotban a színházban. Lakására szállították és ott ápolják. Állapota életveszélyes.

— A Marosba fullt. Duma Iván löporgyári munkás tegnap este hat órakor egy társával a Maros parton csónakba ült, hogy a Csálai erdő alatt levő Hódába svezzenek fűzfavesszőkért. Duma kiejtette kezéből az evazót és utána kapott, azonban egyensúlyát elvesztette és a Marosba fordult. Bele is fulladt a folyóba. Megemlítendőnek tartjuk, hogy a szerencsétlenségről a rendőrség ma délután értesült csak és nem volt módjában annak megállapítása, vajon nem történt-e bűntény, vagy csak véletlen okozta a munkás halálát.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 29-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Szumtyn Lajos ácssegédnek József nevű fia. Nagy István huzár-örrmesternek Borbála nevű leánya. Györgyov Nestor os. és kir. örmesternek Anna nevű leánya. Montján Romulus nyomdásznak Mária nevű leánya. Maghalt: Baza István 51 éves vasúti hor-

dár. Öv. Hein Jakabné 76 éves napszámosné. Öv. Zsurkucz Györgyné 57 éves eseléd. Dresnandt Gyuláné 33 éves, kerekedő neje. Klinger József 57 éves postás. Somogyi Károly 15 éves kertésztanonc. — Házasság nem fordult elő.

— A „Simai“ fele gőzfürdőben vasárnap nap a nagy uszoda kellemes meleg vízzel rendelkezésre áll a tisztelt közönségnek. 953

— Elite és Revue Parisienne párisi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható Juhász és Társa modern könyvesházában Andrassy-tér 16. sz.

— Revue Parisienne. Nagy tavaszi divat-album 2 kor, Saison Parisienne tavaszi divat-album 1 kor. 50 fillér. Kapható Aradon János I. és Fia cégnél Waltzer János-utca.

— Csak Mauthner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges. 6881

— Üzleti könyvek, n. m. straszák, naplók, főkönyvek, másoló könyvek, a legmodernebb irodai cikkek, mindenféle papíráruk nagy készlete. Az összes könyv- és hangjegyvadászok raktáron. Nagyválasztéku könyv- és zenemű antikvárium. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár és zeneműkölcsönző intézet. Kerpel Izsónál, Aradon. Telefon 885. 4871

TARKASÁGOK.

(A nagybácsi.) A leghasznosabb butordarab egy háznál, melynek egy oricalád asztalánál sem szabad hiányozni, az, amit a német úgy hív, hogy Erbonkel. Nagybácsi, aki után örökölni lehet. Ez a cím és jelleg azonban csak azoknak jár ki, akik tényleg már közel állnak ahhoz, hogy vagyonuk hagyatékot képezzen; akiknél ez a hagyaték aktivitásból, még pedig tekintélyes aktivitásból áll.

Egy aradi család szintén rendelkezik ilyen erbonkival. Azaz dehogy rendelkezik: a dolog ellenkezőleg áll, a nagybácsi rendelkezik a családdal. A bácsi szeszélyes, ez (hozzá tartozik a gazdag nagybácsik tulajdonságaihoz) a család pedig igyekszik — félve a kitagadástól — a kedves bácsi minden kívánságát teljesíteni.

A bácsi nemrég a születésnapját ünnepelte, még pedig a nagyon sokadik születésnapját. A család e kiválóan ünnepélyes alkalommal különböző kedves meglepetésekre készült. Többek között a hat éves kis Palinak köszöntő verset kellett mondani és bokrétát nyújtani. Ez olyan tradíció, melyet nem akartak megsérteni, pedig nagyon féltek a családban, hogy a kis gyerek elcsúszja magát s megsérti a nagybácsit. Ezért előzőleg órászámra ígért a család különböző tagjai, különböző verést a gyerekeknek, ha valami rezzsat mond.

Elérkezett a nagy nap. Minden a legnagyobb rendben folyt le, általános öröm és boldogság. Palika kitűnően mondta a verset s azután meggyőződéssel hallgatott. Általános lett azonban a családban a rémület, mikor a kis gyerek mégis megszólalt.

— Mond csak Józsi bácsi, hány éves vagy te?

— A bácsi mosolyogva felelt:

— Hetvenhat fiacskám!

Ezután nagy csönd. A kis gyerek elgondolkodva nézett maga elé, de két perc múlva újból megszólalt:

— És mond meg Józsi bácsi, hány 15-vel írják azt, hogy halál?

A család egy nap múlva ki volt tagadva.

★

(Hangverseny.) A fülharmonikusok utolsó koncertje kitűnően sikerült — erkölcsi szempontból, de az igazat megvallva, nem valami sokan jelentek meg azon. Annál nagyobb szenzáció volt, hogy az első sorokban ott ült egy aradi orvos, ki a szakértők szerint világbajnokságot nyerne a botfüllek közt.

Csodálkozva kérdezte valaki tőle:

— Mit csinál orvos ur itt ezen a koncerten?

Az orvos fleigmatikusan válaszolt:

— Várom, hogy már vége legyen!

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Kuriai tanácselnök és színészné pers. Budapestről jelentik: A téli szünet napok egyikén délután sétálni indult az Erzsébet körúton Constance de Liaden, az ismert bécsi színészné, aki már nálunk is sokat szerepelt, utoljára a Royal-orfeum színpadán. Az Erzsébet körút 41. számú ház előtt Constance de Liaden elcsúszott és elbukott, olyan szerencsétlenül, hogy eltörtött a karja. Mentők vitték egy fásori szanatóriumba, ahol két hétig szenvedett, de a karja még ma sem gyógyult meg teljesen. Nem is tehetett eleget szerződés kötelezettségeinek és így a balesetből fájdalmi mellett még érzékeny anyagi kára is származott. Miután a baleset oka az volt, hogy a fővárosi szabályrendelet dacára sem takarították el a csuszós járdáról a havat, Constance de Liaden nyolcezer korona kártérítés erejéig beperelte a háziurat. A háziur pedig Baumgarten Isidor, a volt koronaügyész helyettes, most a Kuria tanácselnöke.

§ Csödbe jutott aradmegyei kereskedő. Az aradi királyi törvényszék ma Leuka Aurél nagyhalmágyi fűszerkereskedő ellen, saját kérelmére, elrendelte a csödböt. Csödbbíró Haller Mór dr. királyi törvényszéki bírő, tőnaggonok Papp Teodor dr. nagyhalmágyi ügyvéd. Az aktív és a passzív is csak kisebb összeget tess ki.

§ Gyermekek tolvajbandája. A múlt év december havában az aradi rendőrség fiatalokruak tolvajbandáját fedezte fel. A bandának Dávidovics Jenő 18 éves nagy reményekre jogosított ifju volt a vezére, ki már több ízben állott a rendőrség előtt. Dávidovics több aradi 14–16 éves gyereket beszélt rá, hogy az ő vezérlete alatt tolvajbandát alakítsanak, amint azt a rendőrség előtt vallotta azért, hogy a lopott jószágokért pénzt szerezve Afrikába, Tripolisba utazzanak. A harcias kedvű ifjak azonban alighanem csak tettük szívesítésére hozták fel ezt a romantikus okot, mert megállapították, hogy habár a szabadság-téri Raich bazárból több holmit loptak, a radnai-ut sarkán egy kocsirol egy subát emeltek el, egy másik kocsirol füvegárut és egyéb holmit loptak, de értékesítés után a pénzt elköltötték s az utazásról lemondottak. A kiskoru vádlottak a tárgyaláson bevallották bűnüket s így az aradi törvényszék is humanusan ítélte. Az elsőrendi

Vandracsek Ignác

építészeti irodája

ARAD, Mikes Kelemen-u. 5. sz.

Tervek, költségvetések valamint építkezések pontos kivitelben elkészíttetnek. Ugyanott pala és cserépfedés munkálatok szintén elvállaltatnak.

Telefon sz. 426.

Telefon 426. sz.

Tetra higénikus csecsemő kelengye

főelárusító helye (legolcsóbb gyári árak!)

vádoltat, ki már többször állott a törvényszék előtt, négy hónapi fogházra — miután ezt saját maga is kérte — javító nevelésre ítélte, a többi három kiskorú tolvajt pedig próbaidőre bocsátotta.

§ Steiner Ferenc csődje. Déváról jelentik: A csődbejutott Steiner Ferenc ügyében ma volt a felszámolási tárgyalás. 147 hitelező három millió korona követelést jelentett be amellyel szemben a tőke alig másfél millió korona. Feljelentések érkeztek a törvényszékhez, amelyek azt panaszzolják, hogy a Steiner által forgatott váltók összege sokkal nagyobb összegűek, mint amilyenekre eredetileg ki voltak állítva. Az ügyészség ebben az irányban is megindította a nyomozást.

§ A Karolina-utcai postatolvaj. Trucza Tódor iparossegéd holnap kerül az aradi törvényszék elé, ahol a Karolina-utcatan elkövetett posta-lopás miatt vonják felelősségre. A királyi ügyészség előbb rablással vádolta meg, de a vádat módosították és egyszerű lopással vádolódott az ügy.

§ Jáki Tóth Pál — a fogházban. Ismeretes az az izléstelen támadás, melyet egy volt községi segédjegyző, Jáki Tóth Pál még 1910. évben intézett Joanovich Sándor főispán ellen. A temesvári esküdtbíróóság az otromba röplátért Jáki Tóth Pált tíz hónapi fogházra és 600 korona pénzbüntetésre ítélte. A királyi Kuria a marasztaló ítéletet a semmisségi panaszok elutasításával megerősítette. A temesvári kir. törvényszék büntetőbíróága Gerdánovits Sándor kir. ítélőtáblai bíró elnökelete alatt ma hirdette ki az ítéletet Jáki Tóth Pál előtt, akit az ítélet kihirdetése után nyomban lekísérték a fogházba, ahol büntetésének kitöltését megkezdte.

§ Vétkező bukás. Steiner Simon lippai kereskedő az 1911. év folyamán fizetésektelen lett és csődbe került. A királyi ügyészség vétkező bukás miatt vádat emelt Steiner Simon ellen, akit ma a bíróság negyven korona pénzbüntetésre ítélte.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A te barátságod. Nekünk nem felel meg. Márta. Az előbbi üzenet önnek is szól.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZIEKEDÉS

— Előadás a vasúti tarifareformról. Megiruk, hogy az aradi Kereskedelmi és Iparkamara felkérésére Hady Antal Acsev. főellenőr előadást fog tartani az államvasúti tarifareformról vonatkozóan az aradi kereskedelemre és iparra. Az előadás a Kamara székházának nagy üléstermében, március 3-án, vasárnap délelőtt 11 órakor fog megtartatni. Az előadáson, amely iránt, tekintettel az új vasúti tarifareformnak március 1-én történő életbelépését, már is nagy az érdeklődés, a Kamara elnöksége minden érdeklődőt szívesen lát.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, február 29

Készárú.

Amerika 1/2-el magasabb. Kínaiat, vételredev gyenge, 5 ezer mm. változatlan.

Határldó.

	Dél	Észak	2 órai
Buza 1912. áprilisra	11.74	11.75	11.73—11.74
Buza 1912. májusra	11.66	11.67	11.64—11.65
Buza 1912. októberre	10.92	10.93	10.89—10.90
Rosa 1912. áprilisra	10.45	10.46	10.47—10.48
Rosa 1912. októberre	9.11	9.13	9.01—9.10
Foggeri 1912. májusra	8.76	8.77	8.72—8.73
Zab 1912. áprilisra	10.16	10.07	10.00—10.01
Zab 1912. októberi	8.39	8.39	8.32—8.33

Az árak 40 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Február 29. —

Magyar aranyárak 4 1/2 %	109.90
Magyar koronárak 4 1/2 %	89.95
Magyar koronárak 2 1/2 %	78.40
Magy. földtörzs. kötvény 4 1/2 %	91.00
Rozsát-szalvonn földtörzs. kötvény	92.25
Magyar nyersaranyországi kötvény	113.00
(Kassab. és szegedi sorjágy kötvény)	149.00
Oestrák járadék papírban	89.95
Oestrák járadék eszethe	83.25
Oestrák járadék aranyban	114.00
Oestrák koronárak 4 1/2 %	90.10
1880. évi oestrák államországi	159.00
Oestrák-magyar bankországi	19.75
Magyar hitelbank-országi	870.50
Oestrák hitelintézetek őrvény	857.50
Oestr.-magy. államvasúti őrvény	745.50
90 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi marka	117.67 1/2
London vista	240.80
Paris vista	95.45
90 márkás arany	28.51

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. február 29

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10.75—10.85
77	10.35—10.90
78	10.95—11.00
79	11.05—11.10

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	10.65—10.75
Rosa	9.25—9.30
Arpa	9.10—9.20
Zab	9.15—9.20
Foggeri	8.60—8.65

NEMZETI SZÍNHÁZ

Péntek, 1912. március hó 1-én

B) bérlet.

B) bérlet.

Itt először:

A provánszi vándor.

Operette 3 felvonásban. Irta: Franz Wolf. Fordította: Harsányi Zsolt. Zenéjét szerzte: Rieger Alfréd. Kar-nagy: Tilger Árpád. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

A grófnő	Dióssy Nusi.	Nanon	Neogrady D.
Pontrichord	Polgár S.	Gáspár	Győző A.
Guillardin	Csáky F.	Hans Donner	Huszár K.
Moristac	Cseh Ferenc.	Testin báró	Keller I.

Bársony Andor

harisnya-, kötött és szövött-
áru üzletében kaphatók 5961.

Arad, Szabadság-tér 17. sz.

Telefon 642. sz.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma pénteken, 1912. március 1-én:

Csak két napig!

Egytől-egyig detektív sláger. 1. A csempészek. Tengeri dráma — 2. A karcsatt. — 3. Betörés. Waldrieden villába. — 4. A fehér ág titka.

Az előadások kezdete délután 5 órától folytatódagasan 11-ig tartatnak. — Helyárak: Páholy, ül-senként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér. III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. — Hölgyek kéretnek a nézőterem kalap nélkül megjelenni. — Müsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

URANIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma pénteken, 1912. március 1-én:

1. Jóhelyre jutott tolvaj. Humoros. — 2. A gyáva. Mayer. Kacagtató. — 3. A szerelem gyermeke. Dráma 3 felvonásban. Irta: Urban Gaad. 3000 mé-ter. Sláger kép.

Előadások d. n. 1/2, 6 órától kezdve este 11 óráig. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér. — Az előadásra bármikor be lehet menni.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NYILTÉR.*

GYÖRGY MENYHÉRT ÉS TÁRSA

Elegáns SZABOTT AR
Angol raglánok,
Selyem köpenyek,
Posztó-felöltők, TELEFON 855.
Leányka-kabátok,
Gyermek-kabátok,
Angol costumeok,
Trotteur costumeok,
Leányka-costumeok,
Divat-aljak. SAJÁT MÜHELY!

Arad, Andrassy-tér 8. szám.

A Minorita-templommal szemben.

Braun M.

férfi- és fiugyermek-ruha áruhaza
Arad, Jozsef főherceg-ut 3., (a Kos-
uth szoborral szemben.)

Nagy választék ill

8802

Olcsó árak ill

Külön osztály mértékszerinti rendelésekre.

Birkenheuer Miklós

Arad, Deák Ferenc-u. 40 a.

(Vasszallodával szemben.) Telefon 890. 813

UJ ÜZLET

Ajánlja ujonnan megnyitott fűszer- és csemegeárukereskedését, melyet hosszú évi tapasztalatai révén a mai kor igényeinek és helyesen értelmezett közszükségletnek megfelelően szerelte fel.

Raktáron tart: friss prágai sonkát, karajt, finom felvágottat, mindennemű csemege-sajteket, francia és magyar pezsgőket, ugyancsak Cognac és likőröket, déligyümölcsöket. Verbélű narancsot és tiroli almát. 1 jőerköcsű fiu tanulónak felvételt.

Ne mulassza el!

előlelt óra- és ókzer-

szükségletét beszerzés
felkeresni vótékány-
szor náikm

Vogel László

előadás és ókzerész üzletét.

Vessék zálogadulát,
lért aranyat vagy más
tárgyakra beszerzőm.

Arad, Weitzer János-u. 8.

Uj leányiskola-épület.

KÁVÉ

nyersen vagy frissen pörköelve.

TEA

legfinomabb fajokból keverve.

RUM

eredeti és saját töltésű üvegekben
csak az

ATLANTIKA

KÁVÉ és TEABEHÓZATALNÁL

Arad, Andrassy-tér 20. sz. a. kapható.

Telefon 609. szám.

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű
dus gyökérzetű bor- és
csemegefajta

szőlő- oltványok

5709

sima, valamint gyökerező ri-
paria portalis szőlővesz-
zőket ajánl elsőrendű mino-
ségben

Hámory-gazdaság

szőlőoltvány-telepe ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.

TELEFON 229. SZ.

Ajánlunk elsőrendű minőségben házhoz szállítva Magyar és Porosz

szalon kőszet

Sziléziai és Porosz kokszt, pirszene

háztartások és ipari célokra, darabos

rostált bükkfa szet

kétszer mosott finom és durvaszemű

kovács kőszet

csomagolt Retortfa faszet

Városi és megyei telefon 139. szám.

Kneffel Károly és Fia

szennagykereskedése, Boros Béni-tér 2. sz.

5728

Költözők figyelmébe!

világos világitási berendezésekkel

szallárokkal

együtt kedvességgel fogadják
melléti szert és szállítást

XOCH DANIEL

világosvilágítási berendezésekkel

Arad, Deák Ferenc-u. 42.

Fischer Testvérek

sodronyszövet, kerítésfonat, szita-
aruk és acélsodrony-ágybetét készítenek

Arad, József főherceg-ut 18.

Gyártelep: Kossuth-utca 45. sz.

Telefon 557.

Ajánlják minden szakmába vágó
dolgozók állandó nagy raktárát a
n. é. közönség szíves figyelmébe,
melyek versenyképes olcsó áráért
kaphatók.

Arjegyzéket kívánatra bérmentve
küldünk.

Uj üzletnyitás!

Van szerencsém a t. építető és
építő urak szíves tudomására hozni,
hogy Arad, Boros Béni-tér 22. szám
(pince Goldschmidt-féle ház) 1171

építkezési anyagüzletet

nyitottam. U. m.: mész, cement
alapástrom és St. gipsz, zaomolyai
nagy és battonyai kis cserép, vala-
mint köpört állandóan raktáron
tartok.

Becses pártfogásukat kérve ma-
radtam tisztelettel

Telek Kálmán.

Vas- rézbutor, sodronybetét gyár.

Ajánljuk a n. é. közönség-
nek saját gyártmányunkat

vas- és rézbutorokban

a legjobb kivitelben.

Sodronybetétek vas és fagerettel, minden mérethen,
a legerősebb kivitelben kaphatók.

Ehévallunk mindennemű javításokat és vasbutor festéseket.

GYÁRHELYISÉG:

AULICH LAJOS-UTCA 14.

TELEFON: 423. szám.

ÜZLETHELYISÉG:

JÓZSEF FŐHERCEG-UT 7.

TELEFON: 184. szám.

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Szíves megrendeléseket kér tisztelettel:

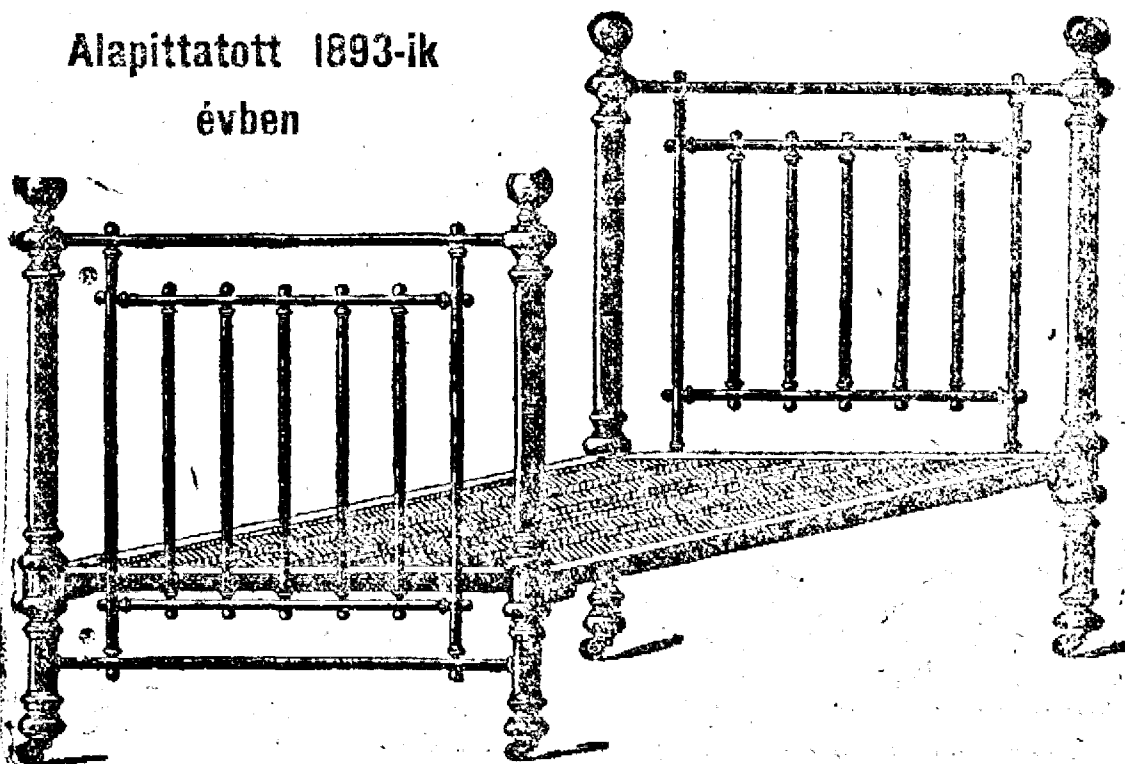
Fleischer Testvérek

ugyanott jó házból való TANONCOK
a lakatos és fényező műhelybe fize-
téssel felvételnek.

5191

Alapított 1893-ik

évben

i divatterem- gnyitás !! ::

Van szerencsém a nagyérdemű hölgy-
közönségnek szíves tudomására adni, hogy
Kiss Ernő-utca 1. szám alatt (dr. Fényes-ház)
egy a mai kor igényeinek minden izlését kielégítő

női ruha-divattermet nyitottam.

Kérem a n. é. hölgyközönség szíves bizalmát, vagyok kitűnő tisztelettel

GELLÉR MIKLÓSNÉ
női szabó, Arad, Kiss Ernő utca 1. szám.

Hatóságilag eng. végeladás!

HOFFMANN SÁNDOR
ARAD, SZINHÁZ-ÉPÜLET.

Telefon szám 10.

Kiárusít

nagy mennyiségű, nem selejtes
árakat

mindenkinek ritka alkalom kínálkozik
csakis készpénz ellenében beszerezni.
Egyes tárgyak

minden elfogadható árért
adatnak el.

E héten csipke és szalag maradékok!

Kiárusítás csak rövid ideig tart.

23 mtr. vég vászon 6.—, 8.50, 7.—, 7.50
minden celra alkalmas minőség.

Schroll-féle sifonok nagy választék,
finom asztalneműek, abrosz és szalvéták
leszállított árban.

Női tavaszi köpenyek 7.50—9.50 frt.
minden színben vannak.

Leányka posztó gallér kapucnival 2.50
kezdve.

Fekete és barna gyermekharisnyák meglepő árban.

VILÁGHIRŰ MŰVÉSZNŐK

Ivonne de Treville,
Arnoldson Sigrid,
Medgyaszay Vilma,
Szamosi Elza,
Petrás Sári,
Fedák Sári,
Berky Lilli stb.

mind, mind az egész ország hölgyközön-
sége csakis Dr. BIRÓ-féle törv. védett

Havasi gyopár krém
használ.

Nagy tégely. 1 kor. || Szappan . . . 70 fill.
Mosdóviz. . . 1 kor. || Puder . . . 1 kor.

Főraktár:

5095

Dr. BIRÓ gyógytára, KOLOZSVÁR.

Aradon kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

ARADI (Seelinger) M. A. Salac-utca 1. ARAD.
Uri, női és gyermekcipők raktára.

Van szerencsém az igen tisztelt volt rendelőim, vevőim és a n. é.
közönség b. tudomására hozni, hogy cipőüzletemben

a mérték utáni megrendelések készítését megkezdtem.

Bátorkodom a nagyérdemű közönség velem szemben tanusított
régibizalmára hivatkozva kijelenteni, hogy a jövőben még nagyobb
erővel és jól ismert szakképzettségemmel, amelyet az elmúlt öt év
alatt még fokozottabban kifejlesztettem, állok az igen tisztelt rendelőim
és vevőim szolgálatára

**Üzleti elvem a legjobb minőségű anyagból
dolgozni, mérsékelt árak mellett.**

**Készítek amerikai, angol és francia divat-
különlegességeket, ugyiszintén fájós lábakra
orthopéd gyógycipőket.**

Becsés pártfogásukat kéri tisztelettel:

**ARADI (Seelinger) M. A. SALAC-
UTCA 1.**
TELEFON 902. JAVÍTÁSOK ELFOGADTATNÁK.

Új szobafestő- és mázoló-műhely!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy
Arad, E-Választó utca 56. szám alatt
(Kápolna-utca végén)

**szobafestő-
és mázoló-műhelyt nyitottam.**

Elvállalok minden e szakmába
vágó munkákat legizlésesebb kivi-
telben, legutányosabb árakban.
Költségvetéssel és mintákkal kész-
séggel, díjmentesen szolgállok. —
Videki munkákat árkülfönség nél-
kül fogadok el. — Poloskairást
díjtalanul végzek. Szíves meg-
bizásokat kérve, maradok kiváló
tisztelettel 931

Molnár Kálmán.

**Földhitel- és ingatlan-
forgalmi iroda**

ARAD, Variassy-utca 18. szám.

Lebonyolít a leggyorsabban föld-
birtokok, szőlőbirtokok és házak
adás-vételét. Új kölcsönöket és
fennálló drága kamatu kölcsönök
convertálását 4%—6% kamat mel-
lett eszközli. Földbirtokokat az
ország bármely részén magánvé-
telre és parcellázásra veszünk. 1137
Telefon 642. 1137 Telefon 642.

4348—912.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy az Er-
délyi Szász Gazdasági Egyesület
gróf Serényi Béla földművelésügyi
minster ur ő nagyméltósága véd-
nöksége alatt a ministerium anyagi
támogatása mellett folyó évi má-
jus hó 16, 17 és 18-án Brassóban
országos állatkiállítást rendez.

Közelebbi felvilágosítást nyújt
az e jelen szám alatt irattárunkban
elfekvő iratok, melyek a hivatalos
órákon belül bárki által betekint-
hetők.

Arad, 1912. évi február hó 23.

A városi tanács.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Permetezőjavítások elfogadtatnak

M. kir. szabadalmazott

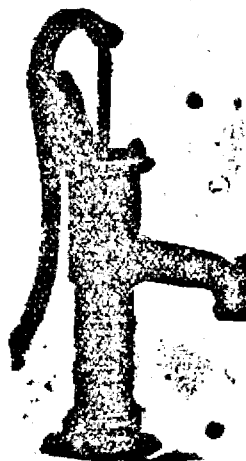
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gumu-
csövek legolcsóbb gyári árakon.
A szivattyu-hengerből a bor utolsó cseppje
 kifolyik, a szőlőmagvak, bóják és egyéb
 tisztátalanságok azonnal továbbittatnak,
 azáltal a szivattyu nem romlik, és a bor
 nem romthatja, a gépezet jó működésben
 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

golyó szölepekkel.

Községeknek legalkalmasabb,
mert homokos és sáros víz használatánál
nem tagadják meg a szölgálatot, — a gép
működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás)
hozá való országos egységes csavarek

és a legjobb
minőségű, beáll-
gumizított
kenderesbél
a legolcsóbb
árban.

Kutak

homokos

csöveket

a legolcsóbb
gyári ártól

HÖNIG OTTO

M. kir. szabadalmazott tüzi
fecskendő- és szivattyukészítő.

Arad, Rákóczi-u. 27. sz.

Brünnszövetek

uri ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári áron kaphatók.

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41. 6791

A tanító szövetség és az állami tisztviselők egyesületének szállítója. Ha direkt a gyárból veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindenféle áron. A legkisebb méretet is küldjük.

Dus minta válogaték megtekintésére bérmentve küldeték. 23

ALAPITTATOTT 1889-BEN

Várhoz László

uri és női cipész Arad, Weitzer János-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy a tavaszi idényre már megérkeztek a bőrkülönlegességek. Elvállalok a legújabb divat szerinti férfi-, női- és gyermek-cipők készítését valamint Orthopädi-cipőket fájós lábakra. Megrendelések 48 óra alatt eszközöltetnek. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók. Becses pártfogást kér a legmélyebb tisztelettel.

VÁRHOZ LÁSZLÓ,
a lugosi henvővénred tisztikarának szállítója. 3951

Czakó Mihály

épület- és műlakatos
Arad, Kossuth-u'ca 9. szám.

A n. é. építetők és építőmesterek figyelmét felhívom, hogy épület- és műlakatos műhelyt nyitottam. Elvállalok épület vasalásokat, vasrácsokat, vaskerítéseket, sűrűcsokat, takaréktűzhelyeket, mindennemű javításokat jutányos áron. Becses pártfogást kér.

Czakó Mihály.
TANULÓK FELVÉTELEK!

Alkalmi vételek és eladások

Ékszertárgyakban

szem és ékszertárgyakban, Arad legnagyobb óra- és ékszerárakban

Deutsch Izidor

óra és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédlék

szem és ékszertárgyak, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb áron megvételnek vagy más tárgyra átcseréltetnek.
TELEFON 488. TELEFON 488

TÁVIRAT.

Lapozám: 52

Vezeték száma:

21

SCHWARTZBERGER MANÓ NŐI FEL-
ÖLTŐ ÉS KALAPÁRUHÁZ
ARAD, VÖRÖSMARTY-UTCA 3

Felvette: rónai

hivatali hóénap óra, perc napozaka
12 6 54

Távírdahivatal: ARAD 1.

Hivatalos megjegyzések:

Távírdahivatal	feladó hivatal	pénztári szám	szó	jegy	díjazó	hó és nap	óra	perc	napozaka
PARIS 12	8976 48	69							

BEVÁSÁRLÁSI UTAM FÉNYES SIKERREL JÁRT. AMENNYIBEN A LEG-ELEGÁNSABB TAVASZI FELÖLTŐ UJDONSÁGOK, SELYEM KÖPENYEK, ANGOL RAGLANOK ÉS KOSZTÜMÖKÖN KIVUL ÚJ CIKKÉNT A LEGREMEKEBB NŐI KALAP MODELLEKET

IGEN JUTÁNYOSAN SZEREZTEM BE.

AZ ÖSSZES ÁRUT UTNAK INDITOTTAM. GONDOSKODJANAK VEVŐIM MIELŐBBI ÉRTESÍTÉSÉRŐL SCHWARTZBERGER MANÓ

1245

Hogy én azt nem tudtam!!!

hogy hol kell a finom és igen olcsó

TEÁ-t és RUM-ot

vásárolni.

1/4 kiló Carton igen finom császár keverék tea	2.50 kor.
1/4 literes üveg igen finom „Hungária” rum	4.75
1/4 literes üveg igen finom „Jamaicai” rum	1.10
1/4 literes üveg igen finom „Jamaicai” rum	2.20
1/4 literes üveg igen finom „Jamaicai” rum	1.80
1/4 literes üveg igen finom „Jamaicai” rum	8.60

Postal megrendelések naponta pontosan elintéztetnek.

VOJTEK és WEISZ

Arad, Andrassy-tér.

Mindennemű finom francia illatszerek, hölgyporok, szappanok, kölni-vizek, szájvizek, fogkefék stb. nagyraktára.

Ezelőtt Bolezni Antal CZERNÓCZKY M. I.

uri és női cipész-üzlete 2561

Salacz-utca 2. szám.

Hol mértékutáni rendelések legújabb francia vagy amerikai fazonban, legszebb kivitelben, jutányos áron készíttetnek.

Saját készítményű

czipőraktár

legújabb divat szerint.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

Czernóczy M. I.

1850-ben általam alapított és jelenleg is saját vezetésem alatt fennálló

zongoraraktaimban

Arad, Deák Ferenc-utca 28. (saját ház) alatt készületben vannak elsőrendű gyárosoktól legújabb model szerint készült angol és bécsi mechanikával, dupla vaslemezrel ellátott 3 pedálos új és használt

zongorák,

pianók és harmonium, mahagoui, fekete és matt kiállításra és pedig: Bösendorfer, Ehrbar, Singl, Koch és Korselt, Thék, Lauberg és Gio's Pet'of, Ruatay, Neuburger, Hoffmann—Czerny, Pattart, Luner, Richter, Frödi, Cramer—Mayer, Ast, Beregszászi, Steinhilber.

Zongora havi bérlet 10 koronától felfelé. Zongorahangolások szakképzett segédem Ehrbar Henrik ur által eszközöltetnek. Hangolási díj belvárosban 2 korona, külvárosban 3 korona, vidékre meg egyezés szerint. Zongorahangolást, javítást, szíves megrendelésüket kérem címemre küldeni. 415

Krispin József

zongorakereskedő

Arad, Deák Ferenc-u. 28. sz. a.

HA lakása van kiadó, vagy azt keres, az Aradi Közlöny apróhirdetéseit között hirdesse azt, az eredmény biztos.

Telefon 583. sz.

Hizlalt baromfi,

pulyka, kappan, Poullard csirke, kacska stb. naponta frissen vágva és szárazon kopasztva rendelhető a

BARTOS-féle baromfi-hizlaldában
Kapa-utca 7. Telefon 583.

Tömeges olcsó vétel és feltűnő olcsó elárusítás

az alanti árukban.

Angol férfi és női szövetek, francia Grenadin, gyapjú Delének, angol Zephirek, selyemvásznak minden színben, Damaszt asztalneműk és ágyszövetek ajourral, törülközők, pamut vásznak, valódi rumburgi vásznak, szőnyegek stb. stb. Mindezen cikkek feltűnő olcsó árban lesznek elárulva.

MAUTNER R.

olcsó áruhaza.
Hunyadi-utca 1. szám alatt.

5621

3976—1912. kb. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi Minister 85076—VII—A—2/906. szám alatt kiadott körrendelet alapján meghagyom a gyümölcsstermelők és kert tulajdonosoknak, hogy a mező és kert gazdaságban nagyobb károkat okozó rovarok ellen való hathatós védekezés céljából a téli hernyófészkeket, lepke tojásokat, valamint a vértetű és darázs-fészkeket alaposan irtás k. Ezen rovarok irtása már most megkezdendő és addig folytatandó, míg teljesen ki nem pusztulnak. Legnagyobb gond fordítandó a hernyó és vértetű irtására.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy az, aki a fentebb elősorolt irtá-

sokat f. év március hó végéig elmulasztja, úgy az irtás költségére minden további értesítés nélkül hatóságilag lesz folyamatba téve és ezen kívül az 1894. évi XII. t. cz. 95. §. k.) pontja alapján 5 napi elzárásra, átváltoztatható 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesz büntetve.

Arad, 1912. évi február hó 24-én.

Sarlott,
főkapitány.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Egy okos fej

csak dr. Oetker sütőporát használja 12 fillérért.

Az élesztőnek tökéletes és hygienikus helyettesítője. Minden tiszta általa, nagyobb lazább és könnyebben emészthetővé lesz.

Dr. Oetker-féle 12 filléres vanillia-cukor

a legnemesebb fűszer-, tejes- és tészta-neműek készítéséhez, kakao és teához, csokoládé és krémek, kuglófok, puddingok és tejszínhez, továbbá porcukorral vegyítve, mindenféle sütemények és tészták behintésére. Tökéletesen helyettesít 2—3 adag vaniliát. Ha 1/2 csomag Dr. Oetker vanilliacukrot 1 kg. finom porcukorral vegyítünk és e keverékből 1—2 kiskanállal egy csésze teába teszünk, úgy egy zamatteljes italt kapunk.

Dr. Oetker sütőpora és vanillia-cukra minden fűszerkereskedésben kapható. Részletes használati utasítás minden csomagon. Receptgyűjtemény ingyen.

961

Első emeleti lakás

az

Andrássy-téren

banknak, vagy más intézetnek
kiadó.

Bővebbet a kiadóban.

Automobil

Plugot francia gyártmány, 16 H. P. lóerős, hat személyes, kitűnő karban

6473

eladó.

Megtekinthető:

ELTSCH ADOLF

fűrészgárában Makón.

Gyermekek és felnőttek által

egyenként kedvelt legjobb ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj

most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögéskor, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb.

Ára egy üvegnek 2 korona.

841

Fagydagánatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin”

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN”. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára

421

2 korona.

Kitűnő amerikai
gummi

a „NITER” 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

Fenti cserék kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Arpád

gyógyszertárban ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeháza szomszédságában.

MOSKOVITS

Anatomiai cipőgyár

Fiókja: Arad, Szabadság-tér 18.
HELYI ÉS VIDÉKI TELEFON: 218. SZÁM.

Tavaszi cipőárjegyzékének kivonata:

Férfi barna Chewrau füzös cipő	... 10.— kor.
Férfi barna Chewrau füzös amerik...	13.— kor.
Férfi barna Chewrau gombos amerik	17.— kor.
Női Chewrau abbé	... 7.50 kor.
Női Chewrau spangnis	... 7.50 kor.
Női világos sárga füzös félcipő amerik	17.— kor.
Női barna Chewrau félcipő gombos...	10.— kor.
Férfi és női cipő különlegességek:	10.— 13.—
17.— 22.— 28.— korona	
Gyermek, fiu és leány cipők:	1.50-től 13.—ig.

1251

Szabott árak! Elsőrendű munka! Tartós! Kényelmes!

Ezen rovatban minden sz. egy-
mérti beírásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 23.
Kiadóhivatali telefon: 161. sz.
Szakmai iroda: 257. sz.

Apró hirdetések felvétele a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján vagy levélbéli úton — a kiadóhivatalban a hirdetésnek mindenkor kifizetendő. Szóbeli megbeszélésnél, (a jellegű leveleket kivéve) felvételkor a kiadóhivatalban, az esetekben, vállalkozás esetén. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden sz. 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 20 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a hirdetésben előzetesen megbeszélendő. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatalban kifizetés után azonnal megkezdődik. HIRDETÉSEK ESTE PÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

ajánlatokat valamely jellege alatt kérésnek a kiadóhivatalba, ne tessék azokról okiratokat mellékelni, mert azokat semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelentetésétől számított 4 héten belül elutasítottuk, el nem vettük, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Női kezek

ápolására legjobb a Vojtek és Weisz készítménye. III-711

Pariml

süteményekből az idén is kérünk. Pp.

Valódi francia

gummi különlegességek (férfi és női övszerek) és e szakba vágó cikkek legnagyobb választékban, Hegedűs Gyula üzletében. 995

OKTATÁS.

Ha hull a haja,

használgon magyar haj-perolint Vojtek és Weiszól. III-711

Gyakorló és vitagyorsírási tanfolyam.

Március hó 1-én gyakorló és vitagyorsírási esti tanfolyam veszi kezdetét. Azok részére, akik gyorsírási tudásukat tökélesíteni akarják. Mérsékelt tandíjak. Ziffer Sándor Józseffőherceg-ut 7. I. em. 4904

Ha megfázott

ne orvosságot, de egy csésze Vojtek és Weisz főle teát igyék. III-711

INGATLAN.

Darányi-utca 2. számú

ház szabad kézből eladó. Bővebbet Edelmüller, Magyarád. 1142

Vidéki

ingatlan, a melyben éveken át vegyeskereskedés és korlátlan ital-mérés volt, előnyös feltételek mellett azonnal eladó. Bővebbet Ehrenfeld Ignác fűszer nagykereskedésében Aradon. 1249

A város belterületén

nagyobb telek megvételre keresetk. Ajánlatokat „Központban” jellege alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Eladó új magánház

15 évig adómentes, modern felszerelésű 4 szobás lakás, fürdőszobával és kerttel. Cím a kiadóhivatalban. 1019

KIADO LAKÁS.

Lakás kiadó.

Sarkad Választó-utca 19. a) szám alatt kétszobás utcai lakások fürdőszobával és egy i szobás udvari lakás május hó 1-re kiadók. Megtekinthetők a helyszínén, vagy Kápolna-utca 6—6a) szám alatt Fábán József építész irodájában terv szerint, bővebbet ugyanott. 1205

Batthyány-u. 31. sz.

házban egy négyszobás utcai lakás, fürdőszobával, villany világítással, május 1-től kiadó. 1173

Első emeleti

lakás az Andrássy-téren banknak, vagy más intézetnek május hó 1-ére kiadó. Bővebbet a kiadóban.

A poloska

teljes kiírása csupán Vojtek és Weisz biztos szereivel érhető el. III-711

ALKALMAZÁST NYER.

Irodai gyakornok

vagy kissasszony gyakorlattal azonnal felvétetik. Ajánlatok „Állandó alkalmazás” jellege alatt e lap kiadóhivatalába intézendők. 1249

Nevelőnő

kerestetik Aradra két elemi iskolai gyermek önálló tanítására. Aki zongorát és franciát is oktat, előnyben részesül. Cím a kiadóhivatalban.

Ügynökök

fix fizetés és magas jutalék mellett — kik a magyar, német és román nyelvet bírják — ajánlkozhatnak „Jó kereset” jellege alatt e lap kiadóhivatalába. 1144

Biztos és állandó állást

nyerhet oly fiatal kereskedő, ki a magyar, német és román nyelvet is bírja. Ajánlatok „Biztos jövő” jellegével e lap kiadóhivatalába intézendők. 1143

Keresek

négy éves leányomhoz jobb családból való 15—16 éves leányt. Belépés azonnal, fizetés megállapodás szerint. Ajánlatok hozzám azonnal beküldendők. Balassa Tivadar cukorgyár Mezőhegyes.

Kereskedősegéd

önálló kiszolgáló, 24—28 éves, felvétetik Glésinger József és fia cégénél. 1279

Intelligensabb fiu

fogtechnikus tanulónak kerestetik. Cím a kiadóban. 1279

Elárulítónő,

ki a géphímzésben fog kiképeztetni és mint oktató alkalmazzatni „Jó állás” jellege alatt ajánlkozhatik e lap kiadóhivatalába. Magyar, német és román nyelvtudás megkívántatik. 1243

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Tökmag

és tökmagolaj kisebb-nagyobb mennyiségben kapható Bontos Lajos olaj-malomtulajdonosnál Nagyszalonta. 471

Arad

legjobb és legforgalmasabb villanyerőre berendezett mosó-, vasaló- és tisztító intézete, betegség miatt, jutányos árban, azonnal eladó, amely bármilyen családnak gond nélküli megélhetést biztosít. Tudakozódni lehet Tyityán Testvérek ingatlan-forgalmi irodájában Aulich Lajos-u. 2. Ugyanígy Gyorokon egy nagyobb szálló, nagyobb villával, teljesen felszerelve, azonnal eladó. 1280

Mosdó szappan

kölni viz, hajvíz, fogpor, fogpászt, hölgyporok, s mindennemű illatszerek, kefe és fésű áruk legolcsóbban Hegedűs Gyula üzletében kapható. 995

Dívatlevélpapírok

legújabb, legszebb kivitelben dobozoként 8—, 6—, 4— és 2— korona helyett 4—, 2— és 1 koronáért árusítatnak, amíg a készlet tart Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében, Weitzer-utca. Telefon 517. Helybeli képeslapok darabja 4 és 2 fillér. Képes művészártyák leszállított árban. 555

Képket mintákból

legnagyobb választék és legolcsóbban lesznek elkészítve, ugyanint mindennemű üvegezést olcsón és pontosan eszközöl Fischer Mór, üveg- és porcellán-, lámpa-, díszműárkereskedés Andrássy-tér 20. Megyei és városi telefon 568.

Rum compositio

jó házi rum előállítás Vojtek és Weiszál. III-711

Párisi divatalbum

a legjobb 770 tavaszi színes model képpel 2— kor-ért kapható Pichler Sándor könyv és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. 2551

Tökmagolaj!

garantált tiszta, étkezési célokra, viszonteladóknak. Kapható Lengyel Sándornál, Pankota. Kívánatra minta és árajánlat küldhető. Telefon szám 9. 1101

Három darab

festőművész által készített olajfestmény kerettel, jutányosan eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1276

Szállítóvány

szigorúan válogatott elsőrangú, sima, zöld eladó. Értekezhetni Dr. Csiky Ödön ügyvédnél Arad, Ferdinánd-u. 7. 1251

Az Első aradi 112000 kötetből

álló kölcsönkönyvtár számos újdonságot magyar, német, francia és angol nyelvben tartalmaz. Minden folyóirat, divatlap, Tolnai világ-lapja összes kedvezménytel mindig raktáron. Krausz Paulin könyv- és papirkereskedésében, színház-épület. Telefon 511. 4481

Tea törmelék

finom, zamatos logolcsóbban Vojtek és Weiszál. III-711

ÜZLETEK.

Kiadó

szokozóhelyiség, szép világos, egyenlő 2 bútorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5183

Üzlethelyiség kiadó!

(60 év óta fűszerkereskedés.) A Szent Pál-utca 3. sz. házban a sarokhelt május hó elsejére, esetleg egy 3 szobás utcai lakással és pincével kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál a házban. 1278

Üzlethelyiség

a Neuman-palotában május 1-re kiadó. 1239

KÖLÖNFÉLE.

Ügyes kárptos

ajánlkoz a szakmába bármely kárptos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre ártelepítés nélkül. Stáhl M., Thököly-tér 7. sz. 1211

Épület és díszmű bádogos

munkákat legjutányosabban készít egy helyben, mint vidéken Diamant-lend Weitzer- és Kazimay-utca sarkán (Polgári iskolával szemben.) 2651

Ha nem jól eszik

a hízója, adjon neki Vojtek és Weisz hírneves állat tápporából. III-711

Csillárok,

Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Aladt Péter-utca 2. (szármű)

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

===== ARAD. =====

A TAVASZI ÚJDONSÁGOK

TELJES VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK. U. M.:

Angol raglanok,
Női divat felöltők,
Selyem- és Etamine-
köpenyegek,
Leánykabátok,
Gyermekefelöltők,

Angol kosztümök,
Troteur kosztümök,
Gyermekek ruhák,
Divat blusok,
Pongyolák,
Divat aljak.

Gyászruhák és gyászbluzok.

Szabott árak!

Telefon 238.

Valódi Párisi újdonságok érkeztek
átmeneti és nyári női kalapokban

Megtekinthető

a „Kalap Bazárban”

Arad, Deák Ferencz-utca 8. sz.

Szigoruan szabott még nem létezett olcsó árak.

1183